

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, BELKÖZÉP-UTCA 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A mi kiállításunk	353
A székely kérdésről. <i>Székely György.</i>	354
Lótenyésztésünk iránya és lovaink értékesítése. <i>IV. L.</i>	355
A gyümölcsfák talajszükséglete <i>Müller.</i>	356

Tárcza:

<i>Alföldi képek. A hordás. Éber Ernő</i>	356
---	-----

Kisbete szakközlemények

Irodalmi szemle:

Könyvszemle. <i>Y.</i>	357
----------------------------------	-----

Vegyes közlemények

Közgazdaság, üzlet, forgalom:

Szerkesztői üzenetek

Hirdetések

A legjobb magvak legolcsóbb beszerzési forrása

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir.

udvari szállító.

József főherceg Ő cs. és kir Fensége
udvari szállítója, a román király Ő Felsége
udvari szállítója. Ferdinánd bolgár fejedelem
Ő kir. Fensége udvari szállítója, a szerb
király Ő Felsége udvari szállítója, Fülöp
szász-coburg-góthai herceg Ő kir. Fensége
udvari szállítója

magkereskedése

(28)

BUDAPESTEN,

VI. ANDRÁSSY-ÚT 23-IK SZÁM.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A mi kiállításaink.

A rendező-bizottság élénken fáradozik azon, hogy a mi tizenharmadik igénytelen kiállításunk a maga szegényes keretében minél gazdagabb és tanulságosabb legyen. Hazarésziünk gazdaközönségétől sokat ugy sem követelhetünk, mert hiszen a gazdagokhoz mért mi szegények vagyunk, de a miink van azt készségesen és minden hiúság nélkül teszszük közszemlére! Gyönyörködjék benne, a ki méltatni tudja és okuljon rajta, a ki érdekes-

nek és alkalmasnak tartja rá. Mi magunk ugy tekintjük ezt a szerény igényekhez mért kiállítás, mint saját törekvéseink és munkáságunk érett gyümölcsét, mint gazdáink érdemeinek és fáradozásainak jutalmát.

Ne vegye tőlünk senki rossz néven, ha sokra, ha nagyobbra becsüljük valódi értékénél. Hiszen a miénk, a magáét pedig mindenkinek szabad szeretni, becsülni és mindenkienél különbnek lekinteni.

Alább kimntatjuk, hogy eddig milyen arányban történtek a bejelentések, s mi ezt az arányt örvedetesnek tartjuk és ebből ítélve

a kiállítást sikerültebbnek reméljük, mint az előzők voltak.

Ezért első sorban Darányi minisztert illeti az elismerés, a ki nagy arányu segélyével a kiállítás rendezését lehetővé tette, más felől hazarésziünk gazdaközönségének is érdeme ez. Jól esik ezt itt elismerni és rámutatni arra az áldozatkésztségre, melyet gazdaközönségünk a mi, a saját kiállítása érdekében önként s minden rábeszélés, minden unszolás nélkül készségesen hoz.

Aug. 9-ig a következő bejelentések érkeztek:

I. Az állatkiállításra:

	Ló	Bika	Tehén és üsző	Bival	Juh	Baromfi törzs
1	10	—	—	—	—	—
2	4	—	—	—	—	—
3	4	—	—	—	—	—
4	—	4	10	—	—	—
5	—	8	12	—	—	—
6	—	1	4	—	—	—
7	4	—	—	—	—	—
8	—	—	—	—	—	3
9	—	1	1	—	—	—
10	—	1	—	—	—	—
11	—	2	13	6	16	9
12	—	4	11	—	—	—
13	—	2	10	—	—	—
14	—	2	1	—	—	—
15	—	—	—	—	—	1
16	3	—	—	—	—	—
17	—	2	10	—	—	—
18	—	—	—	—	—	2
19	—	8	15	—	—	—
20	3	2	12	—	0	—
21	—	—	—	—	—	2
22	—	—	—	—	—	2
23	—	—	—	—	—	2
24	—	—	—	—	—	1
25	—	—	3	—	—	—
26	2	—	—	—	—	—
27	—	—	—	—	—	1
28	2	—	—	—	—	—
29	2	—	—	—	—	—
30	—	8	6	—	—	—
31	3	2	—	2	—	—
32	—	—	—	—	—	1
33	—	1	2	—	—	—
34	—	—	2	—	—	—
35	—	—	2	—	—	—
36	—	1	—	—	—	—
37	1	—	6	—	—	—
38	1	—	—	—	—	—
39	—	1	2	—	—	—
40	—	2	—	—	—	—
41	—	1	—	—	—	—
42	—	1	1	—	—	—
43	—	2	4	—	—	—
44	—	—	—	—	5	—
45	—	3	1	—	—	—
46	—	—	—	—	12	—
Összeg aug. 9-én:	39	59	128	8	43	21

II. A gép- és terménykiállításra:

	Zárt terület	Szab. terület
1. Fuchs és Schlichter	—	12
2. Mauthner Ödön	20	5
3. Bernát E. Sándor	7	—
4. Geittner és Rausch	25	—
5. Rényi Árpád	2	—
6. Stádel károly	1	—
7. Königstädter Testv.	1	—
8. Bächer és Melichár	—	250
9. Zalathnai képkovandr.-t	30	—
10. Ujbányai malomkögy.	4	—
11. Teleki L. Gyula gr.	1	—
12. Léber Gyula	4	—
13. Klaszovitt Gy.	4	—
14. Alfa Separator	15	—
15. Wittmann és Trsai	6	—
16. Gáspár Gyula	1	—
17. Verderker és Fejős	2	—
18. Sebes és Beck gépgyár	—	26
19. Farkas és Faragó vihar- ágyugyár	—	10
20. Hirschfeld Károly	5	—
21. Seemann József	12	—
22. Udvari és Társa	—	18
23. Geng Ákos	3	—
24. D. Horváth Miklós	1	—
25. Elefánt Jakab kocsigyártó Szeged	—	4
26. Ganz és Társa gépgyáros	4	—
27. Kühne Ede gépgyár	—	150
28. M. kir. államvasutak gépgyára	—	50
29. Salvator kötszergyár	1½	—
30. M. Cormick gépgyár	64	—
31. Első erd. ablakredőgyár	16	—

Ezeket kívül még egy ennyi biztos elhatározásról van tudomásunk. A bejelentési terminus pedig csak 15, illetve 20-án jár le.

Azt hisszük, hogy az a máig való eredmény igen szépnek mondható. Tehén és üsző már idáig több van bejelentve, mint a mennyi az előző kiállítás összesen volt. Ez okból figyelmeztetjük gazdaközösségünket, hogy bejelentéseivel ne késlekedjék, mert az esetleg szükségessé váló új építkezések megejtésére idő kell. Eddig is már 9 megfelelő karám (a 9 csoportos bejelentés részére) felállítását vértette munkába a rendező bizottság.

A mi a vasuti szállítási kedvezményeket illeti, azok ugyanolyanok lesznek, a minőket a tavalyi szegedi kiállítás kiállítói (állat, kísérő személyzet, gép stb. szállításánál) élveztek. Pár nap múlva az iroda szétküldi a szükséges igazolványokat.

A székely kérdéstről.

(Székely György orsz. képviselő előadása a s.-székelyországi közgyűlésen, június 5-iki gazdasági ülésén.)

II.

A romániai piacot elvesztettük. Iparcikkeink nem bírták kiállani a versenyt a nagy gyárakkal, melyek tetszetősebb és olcsóbb árut szállítottak. A központosító közgazdasági irány alatt a vidéki piacok mind inkább veszítették jelentőségüket. A nagy szeszgyárak és nagy malmok idejében, kicsiny tökével dolgozó szesz- és malomiparunk tönkrement, mi igen természetesen nyomasztólag hatott gazdasági terményeink és állataink értékesítésére. Az állattenyésztés is szűkebb térre lett szorítva az új erdőtörvény tulszigorú vég-

rehajtása miatt, mely nem számolt azzal, hogy nekünk alig van más, mint erdei legelőnk. — Fördőink látogatottsága megszűnt, a gazdag románok oda mentek, hol érzékkel bírnak a földtulajdonosok kényelem, rend és tisztaság iránt; ezek ma a helyett, hogy jövedelmet hajtának, tönkre teszik tulajdonosaikat.

A kivándorlás jellege is megváltozott. Mig ezelőtt az improductiv elem maradt kint, most iparosok és nők képezik a kivándorlók nagyobb számát. Ezzel apad az intelligens munkaerő, a nők pedig az erkölcsstelenység magyar képviselői.

A közlekedési eszközök rohamos fejlődése mellett nekünk meg kellett elégedni azzal, hogy kitűnő kocsik voltak. Ezeknél jobb vasutat csak akkor kaptunk, mikor mi építettünk, 2 év óta pedig meg van a S.-Szt.-György—Gyimesi, Brassó—Bpesti fővonal pedig úgy lett kiépítve, hogy a központtól való távoli fekvésünk legjobban érvényre jutott; a régi székelyföld egyetlen pontja sem juthatott a fővonal állomásai sorába.

Röviden összefoglalva az elmondottakat orvoslást igénylő bajaink okozói legelső sorban önmagunk vagyunk, másod sorban a hibás közgazdasági politika, mely szintén nem ismerte fel elég korán, hogy a változott viszonyok között, mit kell tennie, főleg pedig nem látta be, hogy a mezőgazdaság igényli a legnagyobb segítséget.

* * *

A jövőt illetőleg megnyugvással és örömmel kell üdvözlőnk azon irányt, mely pár év óta közgazdaságunk fellendülésén sikerrel működik. Általános miseriáink mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeink helyes felismerése következtében valószínűleg apadni fognak.

Székelyföldünk speciális érdekeinek előmozdítása terén is nemcsak a székelyek hivatott közegei, de mások is elismerésre méltó jó indulattal munkálkodnak. Ha vannak is számos olyan tiszteletbeli székelyeink, a kik csak akkor lelkesülnek értünk, ha arról nagy hasznót akarnak huzni, vagy csekély és helytelenül alkalmazott anyagi áldozataikkal az érdeklődés külszínét csillogtatják, ezek mellett vannak olyanok is, kik igazi lelkesedés, kitartás és az igazság fegyvereivel, eredményes működést fejtenek ki. Csak nemrégiben is a budapesti székely egyesület közgyűlésén mély hálára kötelezték azon tagtársaim, kik ottan megjelenve, mint nem székelyek és a kiket semmi érdek sem köt mihozzánk: alkották a közgyűlés többségét.

Ha ez érdeklődés még szélesebb körre is kiterjed, ha ez illetékes és tekintélyes testület is pártfogásába vesz, ha a magas kormány figyelme a gőz és villam korszakában mihozzánk is eljuthat: akkor a székely kérdés is megoldva lesz.

Vissza lesz állítva az összhang mezőgazdaság és kereskedelmünk között.

E cél elérésének egyik fő tényezője a mezőgazdasággal szorosan összefüggő iparágak, szesz- és malomiparnak már megkezdett decentralizációja. Ezek csak úgy lehetnek a mezőgazdaság emelkedésének eszközei, ha a mezőgazdaság érdekeinek megfelelő kis körökben folytatják üzemüket, nem kizárólag saját terményeiket dolgozzák fel, hanem a nyerstermények könnyű értékesítésének előmozdítóit. A kisebb és belterjesen dolgozható gazdaságok

részére az ipari növények termését, mint komló, len, kender stb. még áldozatok árán is meg kell honosítani és azok könnyű értékesítését a helyi piacok megerősítése által lehetővé tenni. Minél távolabb fekszik valamely vidék a kereskedelmi központtól, annál több igénye van arra, hogy erős helyi piacza legyen. Ezt mi méltán követelhetjük.

Meg kell erősíteni továbbá különösen a házi ipart textil ipar terén, mely a téli munkanélküli napokon biztos és állandó keresetet nyújt a székely nőknek. Hisz mig régebben alig volt székely tűzhely, mely mellett ne forogjon az órsó, zakatoljon a szövőszék, ma e hasznos foglalkozással csak a nők legöregebbjei ismerkednek.

Az állattenyésztés előmozdítására nemcsak a kitűnő apaállatok lehető olcsó és szigorral végrehajtott beszerzésére kell figyelemmel lenni, hanem arra is, hogy minél több erdőlegető engedélyeztessék, melyek által a tarvágások is, az éghajlat kedvezőtlen alakulásának előmozdítóit csökkentenék és arra, hogy eladásra kerülő állataink gyorsan és olcsón jussanak a legjobb piacokra. Ez utóbbi körülmény különösen fontos, mivel az állattenyésztés ma és még hosszú ideig nélkülözhetetlen, gazdálkodásunk legjövendőmezőbb része, de semmi körülmények között a megkívántató termelés részére helyi jó piacot teremteni nem lehet. Ennél nagyon helyes intézkedés lenne, ha a távolság arányában csökkentenék a szállítási díjak. A mit a napokig tartó szállítás által a hizott marha elősúlyából veszít, az teljesen elegendő arra, hogy a közel fekvő vidékeknek sokkal magasabb szállítási tarifa mellett is, védvámul szolgáljon.

Rátérve a kivándorlás ügyére ki kell előre is jelentenem, hogy telepítési elméletnek és e mozgalomnak nyugati irányban való terelésének híve nem vagyok. A telepítést szegény néppel sikerrel eszközölni nem lehet. A ki a székelyt kitelepíteni akarja, az nem ismeri viszonyait, csak tetszeleg magának. Népünknek nyugat felé irányuló mozgalmak csak annyiban jobb a kelet felé irányulónál, mert miveltebb vidékre és hazánk területére történik. Tény az, hogy népességünk nem sűrű, hanem gyér. Innen nem kitelepíteni kell, hanem módot és alkalmat nyújtani arra, hogy e gyér és szegény népesség ne csak megélni tudjon, hanem jólétben éljen. Ha ez sikerül, akkor teljesíteni tudja a székelység történeti hivatását a jövőben is, mint teljesítette a múltban, hogy biztos védvára legyen hazánk és azon megbízható tényező, mely a magyarság elszigetelt részeit értelmes és anyagilag erős rajokkal erősíthesse.

Ez a legjobb cél, melyet elérni kell. — Ezért kell, hogy a nép vezetésére hivatott elemek, birtokosok, papok, tanítók, előjárók helyezkedjenek valahára azon egyedüli helyes álláspontra, mely abban áll, hogy a ki köztünk első akar lenni, az járjon elől jó példával, tartson fenn állandó érintkezést községe minden rendű és rangú lakójával, hogy az összetartás és együttműködés szelleme kifejlődhessék, mely igazolni fogja a közmondás igazságát: *segíts magadon, az Isten is megsegíti!*

Ennek megvalósulása jelenteni fogja a szövetkezeti eszme diadalát is, melyre senkinek nagyobb szüksége nincs, mint a kisgazdának és a mely a földhitelnek helyes alapokra fektetésével együtt, hivatva van mezőgazdaságunk megszilárdítására!

Sárga János ékszerész és órász.

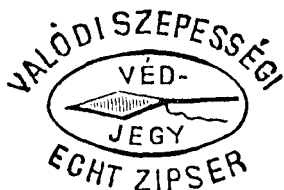
KOLOZSVÁRTT,

Wesselényi Miklós-utca 11. szám.

Nagy raktárt tart mindennemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből. Arany, ezüst, acél, nikkel fali és óbrésztó órákból. Készít új ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan.

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

(361.)

Sárga Sergyely fehérnemű-, vászon- és férfi divat raktára

Kolozsvártt, Wesselényi Miklós-utca (Belhid-utca) S/a. sz.
Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni dúsan felszerelt

R A K T Á R A M R A,

n. m. mindennemű kész női, férfi és gyermek fehérneműk, fehér és színes asztalneműk, Chiffonok, Creasz hollandi és rumburgi vásznak, ágycsuhók és asztalterítők, függöny, szőnyeg és paplanok. Valódi szintartó mosó kelmék, új zselir, kreton és batiszt. Keztyűk, harisnyák. Nap- és esőernyők.
Mídon a n. é. közönség szíves pártfogását kérem, bátor vagyok megjegyezni, hogy nálam legszolidabb kiszolgálás és a legolcsóbb árak szerepelnek. Mindentféle honi gyártmányú számkönyvbe tartozó áruk kaphatók.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek.

Lelkes székely nőinkre pedig, az állam és társadalom támogatásával, azon nagy és szép feladat vár, hogy a székelység leányaiból neveljenek igazi nőket, a család és háztartás számára. Az egyes iskolákkal kapcsolatosan állítsanak fel háztartási tanfolyamokat, melyekben a növendékek a gyakorlati életre lesznek kiképezve. — Nem doctor kisasszonyokra, hanem jó háziasszonyokra van szükségünk!

A székelység még él, megtartotta földét, nemzetiségét, keblében meg van a hazaszeretet lángja és a komoly törekvés, mint az állam hasznos tagja érvényesülni. Erői azonban gyengülnek. Ha sikerült helyesen vázolnom a helyzetet, a kibontakozás útját és ezzel megnyerni a Tisztelet Értékezetlet rokonszenvét: e nyereség megbecsülhetetlen kincs lesz reánk nézve. Fokozni fogja igyekezetünket és reményeinket, hogy jogos igényeink kielégítve lesznek.

Én pedig igen köszönöm a szives figyelmet és azon őszinte óhajjal végzem előadásomat, hogy ez előkelő testület sokáig és sikerrel munkáljon hazánk mezőgazdaságának várva-várt felvirágzásán!

Lótenyésztésünk iránya és lovaink értékesítése.

IV.

A következő sorokban lovaink értékesítéséről kívánok némelyeket elmondani; fel kell tehát ismételve említenem, hogy miután a tenyésztés keretében a következetesen megvalósítható célok helyett csak az esetlegességek dominálnak, és a piac igényeit figyelemre méltatni nem törekszünk: lovainkkal nem tudunk hódítani, a biztos külföldi vevőket pedig teljességgel nem tudjuk ide szoktatni.

A kereslet hiánya és az árak nyomottsága tehát első sorban a tenyészirány hiányosságából ered; de van ennek még más lényeges oka is.

Ez az ok pedig az, hogy hazarészünk területén ma egyetlen olyan lóvásár sincsen, melyben a nagyobb vevők kellő számban találhatnának céljaiknak megfelelő anyagot.

Idegenek előtt bizonyára kissé különösnek tűnhetik fel, hogy egy országrészben, mely praedestinálva van a lótenyésztésre, s melynek lóanyagáról annyi szépet és magasztalót irtak már, nincsen egyetlen lóvásár sem, a hol bár egyszer egy évben 20—30 darab kivételre alkalmas lovat lehetne venni. Ha mi volnánk azok az idegenek, egyszerűen azt mondanánk az ilyen országrészre, hogy rec-lamba utazik. a nélkül, hogy portékája volna, a mi magyarul annyit tesz, hogy nagyzol, ágál, a megbízhatóság rovására. Ez az ítélet persze nem lenne igazságos, mert hát az tény, hogy a mi lóanyagunk a maga egészében jó, részleteiben pedig kiváló, de valami átkos közönyösség miatt, vagy talán azon téves hiedelem alapján, hogy a „jó bórnak nem kell czégér“ csak háztól adjuk el, jó részt apró kupeczeknek, a kik kellő tiszteletben tartván a hagyományos szokásokat, még ma is szívesen háznak. Hogy az értékesítésnek ez a módja az egészséges árképződést egyenesen lehetetlenné teszi, az magától érthető, de ha a háta mögé tekintünk ennek az ügynek és kissé közelebről vizsgáljuk az okokat, melyek ezt a nyilvánvaló káros szokást létrehozták és fenntartják, el kell ismernünk, hogy kistenyésztőink-

nél a vagyoni helyzet, nagyobb tenyésztőinknél pedig a forgó tőke hiánya szülte azokat.

Már előbbi czikkeimben *) említettem, hogy lóanyagunk nagyjából a korai használat folytán elnyomorodik. Most hozzá teszem, hogy ez a korai használat nem csupán rossz szokásból ered, hanem sokszor a szükség kényszeríti rá a kistenyésztőt, ép úgy, mint általában a kitarásnak és a tőke hiányának tudható be az, hogy 4—5 éves nyers ló alig kerül nállunk piacra. Tenyésztőink egy része ugyan bátran kivonhatná magát ez alól a kényszer alkotta szokás alól, de hát nem teszi.

Egyszer pedig kezdődnie kell a jobb és egészségesebb irányzatnak ezen a téren is, mert ha a komlónak, a sörárpának, a tenyész-bikáknak és sok minden másnak megfelelő értékesítése végett szükségesnek és hasznosnak mutatkoznak a külön vásárok, úgy bizonyára szükséges és hasznos lenne az egy országrész lófeleslegének értékesítésénél is. Győr, Somogy és Temesvármegyék, sőt más vidékek tenyésztő közönsége is már rég belátták ennek szükséges és hasznos voltát, s habár áldozattal is, de karöltve a hatóságokkal, a gazdasági egyletekkel, megteremtették messze földön, sőt külföldön is híres lóvásárjaikat, melyek nyomán sok kisgazdához bejutott a jólét és általában fokozódott az értelem, a mi a mezőgazdasági viszonyok előnyös alakulásának és kívánt fejlődésének alapfeltétele.

Ha tehát némi megerősítéssel, avagy áldozattal járna is lovaink mai értékesítési viszonyainak megváltoztatása, nem szabad attól visszariadni, sőt ellenkezőleg, az erősebbnek, a vagyonban és értelemben dusabbaknak köteleességük a kezdeményezés, hogy aztán ezen a réven a gyengébbek is erősödhessenek. Így lévén meggyőződve, egy megfelelő lóvásár létesítéséről majd külön is szólnunk.

Lássuk most közelebről, hogy ma, az adott viszonyok között, miképen értékesítjük lovainkat. Előre is megjegyzem azonban, hogy általánosságban tekintem ezt az ügyet és így itt már nem teszok különbséget a kis- és nagy (méneses) tenyésztő között, miután az előbbieknek ez idő szerint kivételre alkalmas anyaga csak elvétve és csak kevés van.

Eltekintve az egyes vásárokon történő és inkább csak a helyi szükségletet fedező adás-vevésektől, nálunk az első vevő rendszeren az egy éves méncsikók vásárlását esz-közli bizottság szokott lenni.

Méncsikókat többnyire csak jobb méneseinkből vesz az állam, még pedig 540—600 korona átlag árban, mely jó közép árnak mondható és így első tekintetre úgy látszik, hogy ez a rendszer hathatósan hozzájárul méneseink fejlődésének biztosításához. Utóbbi években azonban talán azért, mert az anyag nem volt megfelelő, avagy más okokból az egy éves méncsikók vásárlása olyan arányokban csökkent, hogy már számításba is alig jöhet. Ott a hol 8—10 felállított méncsikóból egy-két darabot vesznek meg, persze a legjobbakat, a fenti árak mellett már haszon nem lehet.

A csikók további értékesítésére aztán a 3 $\frac{1}{2}$ éves korig nincsen alkalom. Ebben az időben azonban már előállíthatók a katonai csikótelepek vásárlói elé. Ilyen csikótelep hazarészünkben csak egy van t. i. a bilaki. Lesz alkalmam erről és a többi hazai csikó-

*) Lásd az E. G. idei 21., 22. és 26-ik számait.

telepekről majd külön is megemlékezni, ép azért, most csak annyit említek fel, hogy a bilaki csikótelep azon intencióval állított fel immár 20 éve, hogy ott az erdélyi tenyésztőtől vásárolt 3 $\frac{1}{2}$ éves, mutatós külsejű, szabályos testalkatu, nemesebb származású, jó menőképességgel bíró csikók összegyűjtésének, okszerű tartás és ápolás útján tovább fejlesztesse, hogy belőlük jó tisztí ló váljék.

Husz év hosszú idő, mindenesetre elég lehetett volna arra, hogy tenyésztőink ezen telep szükségleteihez némileg alkalmazkodva, azt kielégítsék. Miért, miért nem, de ez még maig sem történt meg. A telep ugyanis 400 csikóra rendeztetett be és így oda minden évben 400 csikó lesz beállítva. A bevásárlást eszközölő bizottságnak szigorú utasítása van, hogy a szükségletet az erdélyi részekből és pedig elsősorban közvetlenül a tenyésztőtől szerezzék be.

Biztos tudomásunk van róla, hogy ehhez az utasításhoz a bizottság szigorúan alkalmazkodik és daczára ennek, valamint a vásárlandó anyag minőségéhez viszonyított 650 korona jó átlagos árnak, maig 150—200 darab csikónál többet nem tudott nálunk vásárolni a bizottság évenként. A szükséglet 50%-át tehát idegen területről kellett és kell még ma is fedeznie.

Hallottunk mi panaszokat — még pedig nagyobb tenyésztők részéről — a bizottság eljárása ellen, de volt alkalmunk a bizottság eljárását és annak kimerítő indokait is megismerni és a kettő összevetéséből azt látjuk, hogy a míg nálunk 20 év nem volt elegendő a bevásárló bizottság intencióinak megismerésére és az ő teendőiket szabályozó utasítás kellő méltatására, addig hazánk más vidékein már régen teljes őszhang van a tenyésztők és a bizottságok között, a minek a végső eredménye az, hogy azokon a vidékeken feles számban tenyésztenek megfelelő anyagot és nemcsak a bilaki telepre szükséges 200 csikót szolgáltatják onnan be, hanem a lovas ezredek részére vásárolni szokott 4 éves csikókat is. Így aztán hazarészünk tenyésztői maradnak a duzzogásukkal és elégedetlenségükkel, azok pedig czéltudatos tenyész eljárásuk díját évenként zsebre teszik.

Azt hiszem, hogy ez nem jól van így. Meg kell tehát keresni és találni a módját, hogy ezt a telepet, mely 400 db. 3 $\frac{1}{2}$ éves csikóra és 200 db. 4 éves remondára minden évben biztos vevőnk lenne, a magunk részére megtartsuk, sőt ha lehetséges forgalmát növeljük.

Az eddig mondottakból ime két eset már világos. Az egyik az, hogy idegen vevőket ide szoktatni nem tudunk. A másik az, hogy ide utalt és állami intézménnyel ide kötött állandó vevőnk kielégíteni nem törekszünk. Az eddig és folyton hangoztatott panaszok alapjai tehát nagyon ingadoznak és felénk dőlnek. Vagy van katona alá való lovunk vagy nincsen. Ha van ne panaszkodjunk, hanem adjuk úgy, a mint hazánk más vidékein adják, ha nincsen, úgy arra törekedjünk, hogy legyen!

Az az állítás, hogy az erdélyi ménesekben növelt ló sokkal nemesebb és értékeesebb, hegy sem az állam által fizetett áráért odaadható lenne, helylyel-közzel jogosult lehet, de talán nem állítható általánosságban, mert hiszen nálunk is vannak hiányok, másrészt

A Zalatnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára alánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. ez. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-nál alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám.

pedig ha az értékesítés további módozatait vesszük figyelembe, ott sem találunk eziránt megnyugvást.

Lássuk csak. A bevásárló bizottság kiválasztja a neki bemutatott agyagból az alkalmasokat és megveszi. Mondjuk — megvesz 10 darabból kettőt, négyet vagy hatot, a bemutatott anyag minősége szerint. Az is meg-esik, hogy a bizottság elébe az évjárat már leszínezve kerül, ilyenkor aztán kevesebbet tud kiválasztani, de mondjuk, hogy ugy nyersen és vegyesen lesz neki bemutatva az évjárat és ebből elvisz néhányat. A visszamaradt csikók, ha csakugyan jók és ha lovaink nemességüknél fogva tényleg nagyobb értékűek a bizottság által felajánlott áraknál, fél-év elteltével vagyis a 4 éves korban mintremondák lennének értékesíthetők, ha pedig itt sem lehetne értük megfelelő áratat kapni, akkor fél vagy egy év múltán mint behajtott vagy belovagolt luxus állatok kerülhetnének piacra. De van-e nekünk olyan vásárlók, a hol ilyen állatok eladásra kerülnek? Már említém, hogy nincsen,

Hova lesz hát az a visszamaradó értékes anyag? Bizony nem tudom mit mondjak. Én sokszor kerestem már, de nem találtam sehol sem és így akarva, nem akarva arra a meggyőződésre jutottam, hogy eladóra való ilyen anyagunk sincsen.

Ez a valóság, mely a mi rendezetlen viszonyainkból észrevétlenül szűrődik le. Az ügy ugyanis úgy áll, hogy az egyes évjáratok kancza-csikóiból első sorban a ménesbeli kancza-állomány kiegészítésére lesz kiválasztva a legjára, a ménesikók közül pedig az állami bevásárló választja ki a megfelelőbbeket. A csikó-állomány néhány percintje különben is már születésénél fogva selejtes szokott lenni, néhány percintje pedig vagy véletlenül vagy gondatlan kezelés folytán kap értéksökkenőt hibát és így a bevásárló bizottság választása után már alig marad értékesebb ló eladóra. Ez az anyag aztán a 3-4 éves korban rendszerint a házi kupecz kezébe kerül, a ki a mit lehet reparálgat még rajta és néhányat bead belőlük remondának, a többit pedig egy-két alföldi vásáron vagy itthon szétszórja.

Az az anyag, a mi hazarészünk lókereskedőtől a bilaki telepre kerül, többnyire kistenyésztőktől lesz a hazai vásárokon beszerzve

Ennyiből áll a mi igazán szűk körben mozgó lóértékesítésünk, melynek kifejlesztésére és így lótenyésztésünknek jövedelmezőbbé tételére csakugyan tenni kell valamit. Az elmondottakból különben az is kiviláglik, hogy

az értékesítés biztosabbá és megfelelőbbé tételével kapcsolatosan a tenyésztést is fokozni és reformálni kell. Több piaczképes lóval kell nekünk kirukkolni; miután pedig ezt viszonyaink nem csak megengedik, hanem érdekeink is követelik, aránylag könnyen fog ez menni, ha jó oldaláról erős kezek nyulnak hozzá.

L.

A gyümölcsfák talajszükséglete,

Mikor arról esik szó, hogy a gyümölcs-termelés részére talajt jelöljünk ki, szinte általánosságban hibásan a legtöbb tenyésztő azon az uton indul meg, hogy minden talaj jó a gyümölcsfának. De a mondás, hogy minden talpalatnyi üres helyre egy fát ültessünk, legtöbbször rossz eredményre vezet, mert az ültetés előtt szükséges elővigyázatot szem elől tévesztik. Mindenesetre a fajok és fajták helyes megválasztásával a legtöbb helyen lehet gyümölcsöt termeszteni, de nagyon kétséges az a másik kérdés, hogy lesz-e abból lényeges haszon, ha rossz földre esett választásunk. Általában, de még szakemberek is aránylag nagyon kevés gondot fordítanak arra, hogy a gyümölcsfák részére jó talajról gondoskodjanak. Unos-untalan halljuk azt a gazdák-nak adott tanácsot: ott, ahol más haszonnövény már nem prosperál jól, ültessünk gyümölcsfákat. A dolog pedig tényleg úgy áll, hogy ha ilyen területekre szorítkozunk csak, nem nagy hasznunk lesz belőle és beszélni sem lehet majd róla, hogy a gyümölcsfa a többi tulszárnyaló haszonnövény, míg ha a gyümölcsfák részére a kellő talajt választjuk ki, az tényleg többet fog jövedelmezni, mint bármely más kulturnövény. Amiből következik, hogy a gyümölcsstermesztésre csakis jó talajt használjunk.

Mindenesetre vannak a gyümölcsstermesztésre alkalmas olyan helyeink, melyek a megmunkálás nehézségei miatt nem alkalmasak más növényeknek és ezek a lejtők. A lejtők, emelkedések, domboldalok a legalkalmasabbak erre a célra és ha talajösszetételük is megfelelő, igen jó jövedelmet hoznak ilyenképen. Mindenekelőtt a talajkiválasztásánál az altalaj alkatát kell gondosan megvizsgálunk. Még ha a földtalaj egészen jó állapotban van is, nem fogja a gyümölcsstermesztés a kellő jövedelmet hajtani, ha az altalajviszonyok nem kedvezőek. Kavicsos altalajban például sem prosperálni, sem diszteni, még kevésbé jövedelmet hozni nem fog a gyümölcsfa.

Ezen kívül a nedvességi viszonyok is

irányadók, mert ezek a domboldalok csak akkor lesznek gyümölcsfatermesztésre alkalmasak, ha a talaj nedvességi állapota kielégítő. Vannak gyümölcsfajok, amelyek száraz lejtőkön és száraz altalajban is megélnek, de a legtöbb gyümölcsfa több nedvességet kíván, mint azt általában gondolják, azért ebben az irányban is nagyon elővigyázatosoknak kell lennünk.

A mi a talajállapotokat illeti, arról lehet vitatkozni, hogy a talajt hogyan készítsük elő. A régebbi időkben majdnem mindig azt ajánlták, hogy csak ott, ahova a fákat ültetni fogják, kell gödröket csinálni a meghatározandó nagyságban. Más oldalról meg azt állítják, hogy ez helytelen eljárás s csak ott lehet eredményről szó, a hol az egész talajt lehető mélyen rajolozzák. Mind a két irányban lehet tulás Némely esetben elég ha csak jó gödröket ásunk a fák-nak, míg természetesen a legjobbnak kell tartanunk, ha az egész talajt rajolozni lehet. Ennek az elhatározása attól függ, hogy milyen módon akarunk ültetni. Már azt is fölvetették, hogy intenzív, vagy extenzív művelést kövessünk-e. Ettől függ, hogy hogyan fogjuk a talajt megmunkálni. Ha az egész talajt belterjesen beakarjuk ültetni s a fanövényen kívül még a közökben is akarunk kisebb fákat, vagy haszonnövényeket mivelní, akkor persze az alapos rajolozás a legjobb talajelőkészítés. De ha nagy távolságokban ültetjük a fákat, akkor ez az eljárás nem lenne üdvös, mert annyiba kerülne, hogy nem fizetné ki magát. Hogy a rajolozást, vagy csak az egyszerű gödöröszt követjük-e, az attól függ, hogy mennyi gyümölcsfát és milyen távolságban akarunk ültetni. Hogy pedig melyik ültetési módot kövessük, azt nem lehet néhány szóval meghatározunk. Sok vidéken semmi kilitásunk sem lehet eredményre a külterjes művelési móddal, egy ilyen terjedelmes művelés már a talaj megművelésének nehézsége miatt sem ajánlható. Ilyen helyeken a belterjes ültetés a kedvezőbb. Azt tehát, hogy bel- vagy külterjesen termesztünk-e gyümölcsöt, a körülmények fogják megmutatni.

Kérdés tárgya az is, hogy a gyümölcsfákkal beültetett birtok bekerítendő-e. Ez minden esetre a kisebb terjedelmű intenzív művelési módnál könnyebben lehető lesz, a mint, hogy minden befektetés és talajmunka ennél a módnál jobban kifizeti magát. A talaj kellő mélységben való megmunkálásánál hibás eljárás az, hogy ott, a hol fákat akarunk ültetni, keveréssel akarjuk a talajt javítani. Sok helyen, a hol kedvezőtlen talajviszonyok van-

TÁRCZA.

Alföldi képek.

A hordás.

Irtá: Éber Ernő.

Belevágni az élesre fent kaszát a száraz, sárga gabonába, munkaközben látni az egyenletesen hulló rendek tömegét, a rendeket kévébe kötni, a kévéket kereszttekbe rakni, ezek azon munkák, a mit örömet és serényen tesz meg az alföldi munkás. De van az aratási szerződésnek egy másik pontja, mely szerint a kereszttekbe rakott gabonát az aratók behordani is tartoznak; illetőleg az uradalmi erőnek a behordásnál segédkezniük kell. Az aratásnál látják és számbaveszik, hogy mi termett, jó a buza, bőven jut nekik is és nem azt látják, hogy mennyi termett az uradalomnak. Itt még nincs elkülönítve az ő csekély-résük az uradalom termésmögétől, itt még meg van az érdek közössége. A hordás, az már egészen más. Elkédtelenedve nézik, milyen sokat vesznek el és milyen keveset hagynak ott nekik. A hordás már csak terhes járuléka az aratásnak, a mit vonakodva, húzódozva teljesítenek.

De a hordást megelőzi még egy fontosdolog, a részelés. Mikor az uradalmi tiszt ki-

mutatja az ő keresményüket. Legyen jó a termés, vagy rossz, részelésnél mindig van elégedetlenkedés, lázongás. Mondhatnak és irhatnak szépet és jót, avagy rosszat és csunyát az alföldi munkásról, a maga mivoltában nem az aratás, pihenés, vagy munkakeresés, idejében, hanem a részeléskor lehet látni. A legdolgosabb munkás, a legnyugalmasabb aratóember, a legjózanabb magyar, a ki aratás közben tisztességtudó, komoly és becsületes volt, a részelésnél ravasz, durva, izgága, igazságtalan és méltánytalan lesz. Könnyű lélektani okát adni ennek: az egész aratás alatt a forró napon és a hűvös éjszakákon át járta, vágta azt a gabonát, a miből neki csak a tizenegyedik rész jut, a mi elvész az „uraság“-nak maradó kereszttergerben. A szocializmus egy sugara csillan meg minden részelésnél, sok részelésnél pedig a szocializmus egész réme: a szegény munkás gyűlölete a gazdag ur ellen.

Olyan aratók nincsenek se Csongrádban, se Békésben, se Csanádban, a kik megtartának az aratószerződés azt a passzusát, hogy a kereszttek tizenhatszáz egyenlő nagyságú kévéből álljanak. „Részkereszt“, vagyis olyan kereszt, a mit ők nagyobbra raknak annak a reményében hogy ezek a nagyobb kereszttek nekik fognak jutni, van a szegvári, a szentesi, orosházi, vagy csongrádi aratók munkájában egyaránt. De minő különböző ravaszság

van a részkereszttek rakásánál, a követelések csoportosításánál és azok keresztülvitelének módjainál!

Az egyik nap hajnalán, mikor a cséplőgépek már munkára készen állanak a telepen, az irnok a csöszszel és a bandagazdákkal ki-megy részelni. Ő elől a csöszszel, az aratók hátrább, ásóval a vállukon, szorongás, aggodalom, kíváncsiság a szemükben. A keresztteket számbavették és könyvecskékbe irták mindjárt az aratás után az uradalmiak is, a bandagazdák is. Nem kell ujra felszámolni az egészet. Az irnok megáll az első banda nyilasánál. „Egyenlő nagyok a kereszttek?“ „Nincs abba választás, nemzetes uram.“ „Egyforma jó volt mindenütt a buza?“ „Egyforma.“ „Hát akkor jó lesz, ha minden tizenegyediket adom?“ „Jó lesz uram.“ Már a sor felén észreveszi az irnok, hogy a részül jutó kereszt sokkal nagyobb, kévéi vastagabbak, erősebben van lekötve. De azért csak engedi „hancsikolni.“ (hancsik=hantocska.) Minden tizenegyediket. Az olyan tiszt, a ki nem sokat törődik a dologgal, a negyven tábla négyszáz nyilasának nyolczszáz sorján végigkocog így lóháton, míg háta mögött az arató markába nevet az urak ostobasága fölött. Az ilyen könnyelmű gazdatisztek kapatják el a munkásokat. Nem kedvezmény kell már ilyenkor nekik, hanem a tolvajlás jogosultságának előismerése.

nak, ez talán el sem kerülhető, de a kizsárlás kezd, az nem sokra fog menni. Ebben a tekintetben óriási hibákat lehet elkövetni. Vanak gyümölcsösök, a hol a fa gödrét nagyon mélyre ásták, azután egy rakás komposztot adtak hozzá s itt a fák néhány évig szépen nőttek, de később fejlődésükben megálltak. Csúpan azért, mert ez által a fákat fiatal korukban nagyon elkényeztetették. Ilyen módon csak úgy lehet gyümölcsöst ültetni, a hol saját fogatok kellő számban állanak rendelkezésre s a közelben mind az a segítőszert kapható, a mi egy ilyen talajjavításhoz szükséges.

Azért gyümölcsösöknek csak olyan talaj ajánlható, mely ilyen javítások nélkül is alkalmas arra, hogy állandóan jól fejlődjenek benne a fák. Hogy a talajnak segítségére trágyát is adhatunk, az természetes. De még tovább is mehetünk ennél a kijelentésnél és hozzátehetjük azt is, hogy nem csak olyan kis adagban, mint eddig, hanem nagyobb mennyiségben is kell ezt tennünk.

Még egyszer ismétljük, hogy a gyümölcsfák ültetésénél tekintsünk a talaj jóságára, keressünk a talajviszonyok szerint alkalmas helyet gyümölcsöseinknek és akkor lesz jóvodelem a gyümölcsstermelésből és akkor nem kell majd a gazdát minden uton és módon arra ösztökélni, hogy a saját hasznára dolgozzék és gyümölcsből is keresse azt, a mit a buzában már nem talál.

Müller.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

—
+ **Anyarozs a lisztben.** Veszünk egy tiszta üvegcset, vagy még jobb, ha módunkban van, egy kis lombikot; 10 gr. lisztet, 20 gr. éther és 10 csepp hígított vitriol keverékét tesszük belé, ezt 2—4 óra hosszáig bedugaszolva félre tesszük, többször felrázván a keveréket.

A folyadékot ezután megsűrjük, étherrel kimosván, 20 grammra egészítjük ki; 10—15 csepp hidegen telített szódabgyarcarbonat oldatot adunk hozzá, többszöri felrázás után az *anyarozs* festőanyaga világos, majd sötét ibolyaszínben tűnik elő.

if. Ch.

Az ilyen csalásnak végtelen sok módja van. A legsimplább az, hogy minden tizenegyedik keresztet nagyobbra raknak. Vagy nagyobb kévékből, vagy nem tizennyolcz, hanem 22—24 kévéből, vagy jobban leszorítják, vagy aláássák, hogy kisebbet mutasson. Ezen tuljárnai a legegyszerűbb is. A részleést nem az első, hanem a negyedik vagy ötödik keresztnél kezdjük meg és bizony akkor nem jut részkereszt. A másik mód az, hogy a tábla egyik végében körülbelül annyi nagyobb keresztet csinálnak, a mennyi az ő részük lehet. És ekkor aztán jajgatnak, hogy a tábla többi része tele volt aszattal, vagy dült volt, vagy ritka volt, adjam hát ki a részt ott, a hol egy kicsit jobbaeska volt a „gaz.” Ha ezt a kedvezményt megadod, de mégis a turpisságot élvezve a nagyobb keresztnek csak egy harmadát juttatod nekik, akkor kezdetben csalódás látszik az arczán, majd könnyörög, végül fenyegetőzik. Mikor könnyörög hízogó és erőszakos. Részkirozottabb már, ha a tábla mindkét szélén részkereszteket raknak, mert akkor bizonyos számú nagyobb kereszt marad az uraságnak is. Minél jobban tuljárnai a részleés, annál ravaszabbul akarnak tuljárnai az ember eszén. Ha nem használ sem a ravaszság, sem a könnyörögés, sem a fenyegetőzés. még egy mód van a szerencse megkorrigálására: az éjjeli munka. Vagy a hantocskákat tömnek be és ássák a nagy keresztet elé, vagy a szomszéd kereszt egynehány kévéjét adják hozzá a kirészelt keresztet, vagy rudastákon a nagyobb keresztet egyszerre elviszik a kisebbek helyére. Ezt már nehezen lehet ellenőrizni, legfőljebb úgy, hogy a kiré-

+ **A teheneknél a tejelválasztást fokozza állítólag,** ha naponta $\frac{1}{2}$ —1 órán át a bőrt a tőgy felé masszáljuk, mert *Schein* szerint így több vér jutván a tőgybe, abból több tej is választatik el. „*Veterinárius*.”

+ **A kátrány szerepe a gazdaságban.** A kátrány különféle módosulatokban, s más anyagokkal keverten már ősidők óta használtatik gyakorlati célokra. Mint termés földszurok, — mely tisztítás után, mint aszfalt nyer most már igen fontos alkalmazást járdák, utak fedésénél — már az ó-korban is használtatik, mint épület fal anyag, ugyanis a régi följegyzések szerint már Ninive falainak építésénél természetes földszurokot alkalmaztak, a fal kövek összetartására.

Azonban a mily fontos most már a kátrány minden téren, ép oly kevéssé volt értékes csak 75 évvel ezelőtt is. Ugyanis a gázgyártásnál, mint a fa száraz lepárlásának egyik fontos mellékterményét nyerik a kátrányt, most pedig már számos olyan gyár van, mely kátrányt gyárt s az eddigi főterméket — a világító gázt tütésre használják fel. Midőn Londonban elkészült az első gázgyár, még semmi fontosságot nem tulajdonítottak a kátránynak, egyszerűen elöntötték azt.

A *kátrány* igen jó *desinficiáló* szer, a mellett hőrbetegségeknek a legeredményesebb; *conserválásra*, *tűzmentesítésre* semmi úgy be nem vált, mint a kátrány.

A *kátrány fedőlemez* alkalmazása igen előnyös, különösen ideiglenes, vagy gazdasági épületek befedésére. — Tartós, olcsó, s tűzálló, de hátránya is van, s ez abban áll, hogy az ilyen fedésű padlás üreg nem elég szellős, azért is nem alkalmas állandó építkezésnél.

Fasebékre semmi sem oly jó és hasznos, mint a kátrány; ezt a legkisebb aggodalom nélkül alkalmazhatjuk minden nagyobb s oly fasebéknel, melyek az ágak fűrészelése által keletkeztek.

Alkalmazására a legkedvezőbb időszak, valamint egyáltalán a gyümölcsfák tisztogatására: az ősz és a tél, mert ilyenkor a kátrány rögtön több miliméternyire behatol a fatestnek valamennyi nyitott szervébe; megöli ugyan ezeket, de az alatta levő egészségeseket meg is védi a szétrombolástól. — Tavasz-

szelt tábláról a részkereszteket rögtön kihordatjuk az aratók szérűjére. Ha engedsz nekik, szeretni fognak, dicsérnek, de nem becsülnék. Ha nem könyörtelen, hanem csak igazságos vagy: gyűlölni tognak, szidnak, de imponálni fogsz nekik. Ha jó vagy, lenéznek; ha szigorú vagy, becsülnék; ha kegyetlen vagy, gyűlölnék és félnék.

Mikor azután áttestek a részleés fáradalmain és izgalmain, akkor hozzá lehet kezdeni a hordáshoz és az asztagoláshoz.

A tábla csak úgy visszhangzik a szekerek dübörgésétől, a suhogók pattogásától és a béresek kiabálásától. „Hajsz Rengő! Hó!” „Cselő Ringyó! Hó-ha!” S a szájkosaras legyes négy ökor huzza egyik kerestől a másikig a mind jobban rakódó szekeret. Jó idegzet kell hozzá, hogy szó nélkül elnézze az ember azokat a legyeket elgyöttrött szegény állatokat, melyek előtt ott van az ő szájjuk szerint Lucullus lakomája s ők Tantalus kínjait kénytelenek elszenvetni. S ha egy kéve után nyujtódzva, vagy a legyek után hátra ütve akkor mozog éppen odébb a szekér, mikor a béres a kévét akarja fölraakni, akkor vastag hurkát ver föl hőrén a suhogó ostar.

A toronymagasságra megrakott szekér mélyen belevág a tarló földjébe és nyikorogva viszik forgó kerekei oda, a hol 30—40 ember arhitektonikus pontossággal rakja össze a kővéket az élet hatalmas fűrészévé, asztagokba. Akkor azután jöhet eső és jöhet vihar. Az eső lecsorog az asztag hajazatáról, a vihar csak meg-megborzolja az oldalát. Az élet tömege be van raktározva csak azért, hogy majd új élet fakadjon utána.

szal és nyáron ellenben a hatalmasan felfelé iparkodó nedvek befolyása következtében nemcsak hogy nem hatol be, hanem még kívülről is csak rosszul ragad s igen hiányosan zár.

Van még egy igen fontos alkalmazása a kátránynak a gazdaságban s ez a gazdasági *szerszámok, eszközök konserválása*.

Finnországban már évtizedek óta az alábbi eljárást követik, mely igen jónak bizonyult. — A faeszközöket, szerszámokat, szántógépeket és általában a mezőgazdasági eszközöket egyszerűen bekenik szénkátránnyal, melyet petroleummal hígítottak fel; e bekenést többször ismételik.

A petroleum által a kátrányt tetszés szerint lehet higitani, úgy, hogy az mélyen behatol a fába s annak kellemes, világos-barna színt kölcsönöz.

Ha azt akarjuk, hogy a kátránybevonat tűzmentes legyen, akkor a kátrányt sűrűbben mázoljuk fel s a még nedves rétegre finom, szitált homokot öntünk. if. Ch.

+ **A konyhasó, mint házi gyógyszer.** A konyhasó igen közönséges szernek tetszik előttünk, pedig sokan és sokszor nem is tudjuk, mily különböző célokra használható s hány-szor pótolhat olyan szert, a mely drágán szerezhető be a gyógyszerházakban, s mégis a só mögött áll hatás tekintetében.

Sok régi gyakorlott orvos ajánlotta már, hogy *emésztési gyengeségek* esetén gyenge sóoldatot kell alkalmazni (2 deka konyhasó 1 liter vízre) egy pár kanállal vevén be ebből étkezés előtt.

A *fej meghűlése* (nátha) esetén a tenyerünkben az orrba kell felszivnunk ilyen gyenge sóoldatból, naponként 3-szor 4-szer, s ez minden szernél alkalmasabb ama kellemetlen baj ellen. — Sokszor a legerősebb catharalis állapotot is sikerült megszüntetni ez egyszerű szernek reggel és este való alkalmazása által, s ennél csak arra kell ügyelni, hogy az oldat mérséklete mindig egyenlő, t. i. oly meleg legyen mint a frissen fejt tej.

Torokfájásnál a toroknak sóoldattal való öblögetése igen sok esetben csodás hatásnak bizonyult.

Jó a sóoldat — a fejbőrnek sóoldattal való mosogatása által — *hajkihullás* és a korpaképződés ellen is; hiszen erre a legjobbnak bizonyult szer a sóborszesz is, nem áll egyébből, mint 70%-es borszeszből és 3—4% konyhasó oldatából.

A *fogak tisztítására* és az *ínyhus erősítésére* nélkülözhetetlen, hogy azokat sóval vagy erősebb sóoldattal (10 deka konyhasó 1 l. vízre) gyakrabban bedörzsöljük.

A *fehértünetre* esett tinta-foltot, ha megszáradása előtt, sóoldattal bedörzsöljük, gyakran oly gyorsan eltávolíthatjuk, hogy még nyoma sem marad. if. H.

+ **Patkányok irtására** egy tapasztalt ember a következőket ajánlja: fehér meszet oltunk és tejsűrűségig higitva azt a patkány-és egérjukakba egy tölcseren át mindaddig töltjük, míg a jukak meg nem teltek. A kis patkányok megdöglenek, az öregek pedig mehetnek. Ezeket — ha vigyáznunk — kézzel is meg lehet ölni. Ezen eljárást legalább 2 hónapon át szorgalmazva s még a szomszédunkat is hasonlóra kérve, az alkalmatlan népségtől gyökeresen megmenekülünk. (M. L.)

IRODALMI SZEMLE.

Könyvszemle.

A szarvasmarhatenyésztés alapvonalai. Irta: *Monostori Károly* a m. kir. állatorvosi főiskola tanára.

A művet annak idején a P.-P.-S.-Kiskun vármegyei gazdasági egyesület 300 koronával jutalmazta, s most harmadik teljesen átdolgozott kiadása hagyta el a sajtót. Mint multkor is említettük, az utóbbi években több ilyen irányu mű jelent meg a könyvpiacra, ma-

lyek többé-kevésbé sikeresen törekedtek a kiscgazdák által is könnyen megérthető irány-lyal, tehát népies korban ismertetni meg ezt a fontos tárgyat.

Minden tisztelet adassék meg ezen művek szerzőinek, de azt őszintén be kell vallanunk, hogy sem a tárgy szabatos beosztása, sem annak rövid s mégis kimerítő tárgyalása, sem a hang, sem a stylus tekintetében nem nyújtottak olyan egész és tökéletes, mint Monostori.

A mű öt részre osztva ismerteti tárgyát, melyet 62 jól sikerült ábra tesz világosabbá és érthetőbbé.

Az első részben rövid, de világos boncz-tani magyarázat után szinte észrevétlenül jut az olvasó a szarvasmarha megismeréséhez és az egyes fontosabb hazai fajták, valamint a hasznosítási ágak jellemzetes alakulásainak ismeretéhez. Ebben a részben az életkor meghatározását tárgyaló fejezet egymagára is kiválóan értékes és hasznos ismereteket tár elénk, melyek a kiscgazdák sok csalódtástól vagy megalatástól óvják meg, ha birtokukba van.

A második részben a tenyésztésnél követendő eljárások vannak szabatosan leírva, melyeket sorrendben követ a vemhes állapot ismertetése, az ellésnél előfordulható rendellenességek és segélynyújtások módzatainak leírása és a borjú felneveléséről szükséges tudnivalók felsorolása.

A harmadik részben a takarmányozás és legeltetés, valamint az itt szükséges berendezésekről foglaltatik alapos ismertetés, melyet különösen értékessé tesz a tápszerek rövid ismertetése és a napi adagoknak különböző viszonyok és takarmány nemek szerint való meghatározása.

A negyedik részben a szarvasmarhák különböző hasznosításáról, azok módzatairól és azon eljárásokról nyer tájékozást az olvasó, melyek által a hasznosítás a legolcsóbb és legcélszerűbb módon teljessé tehető, míg az ötödik részben a gazdának elkerülhetlenül szükséges egészségügyi tudnivalókat mondja el a szerző.

Átlapozgatva a művet az a gondolatunk és óhajtatunk támadt, hogy bár csak minden kiscgazda kezébe eljutna ez a könyv, mert egy-hamar jobb barátot, igazabb és hasznosabb utmutatót úgy sem ajánlhatunk népünknek. A 125 lapra terjedő mű ára 160 fillér.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetés megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Darányi miniszter az „E. G. E.” elnökéhez**, az egyesület által hozzáintézett üdvözlő felíratra, Marienbadból a következő sörgönyt küldötte:

„Az épp oly nagybecsű, mint lekötelő megemlékezést őszinte köszönettel vette s halás érzelmeit az egyesület előtt tolmácsolni kéri *Darányi Ignác*.”

— **Meghívó.** Nagy Küküllő vármegye ügybuzgó alispánja a komló értékesítésének az eddigi tapasztalatok számbavételével leendő tovább fejlesztése és az eziránt kívánatos teendők megállapítása céljából a földmivelésügyi m. kir. megbízása folytán a folyó évi augusztus 13-án d. e. 10 orakor Segesvárt a vármegyeház dísztermében tartandó értekezletre a komlótermelők s más érdeklődő birtokosokból többeket meghívott. Ezen értekezleten főleg a komló-vásárok és a komló-raktár, illetve vásárcsarnok létesítésének ügye, továbbá a komlótermelést és értékesítést érdeklő egyéb kérdések lesznek megbeszélendők.

— **Értesítés a magyar-óvári magy. kir. gazdasági akadémiába való felvételtől.** A gazda-

sági akadémiába való felvételhez megkiván-
tatik a főgimnázium vagy a főreáliskola, vagy a felsőbb kereskedelmi iskola tanfolyamának sikeres érettségi vizsgálatával való bevégezése, továbbá legalább egy évi gazdasági gyakorlat valamely jobb berendezésű gazdaságban és szülői vagy gyámi nyilatkozat a belépés megengedésére és a szükséges költségek biztosítására. A tanfolyam két éves, a tanév október hóban kezdődik és július hóban végződik. Az 1900—1901. tanévre a beiratások folyó év október hó 1—8. napjai alatt tartatnak. Tandíj félévre 80 korona. Tandíjelengedésért való kérvényeket a beiratási napok alatt kell beadni. Ösztöndíjak (300 korona) korlátolt számban vannak, ezekre a pályázat a tanév folyamán iratlik ki. Konviktus nincsen s a hallgatók lakásáról s étellemezéről maguk gondoskodnak s havi költségeik az igényekhez képest 100 s esetleg több koronára mehetnek. Minden egyéb tudnivaló az akadémia értesítőjében foglaltatik, mit az igazgatóság kívánatra bérmentesen megküld.

— **A külföldről.** A Berlinben megjelenő „Deutsche Landwirtschaftliche Presse” a magyar mezőgazdaság párisi kiállításáról a következőket írja: „Magyarország pompás kiállításának nagyságával, szépségével és tartalmasságával lép előtérbe. Meg volt a maga speciál-katalogusa is, melyben mint a német katalogusban számos francia nyelvű magyarázat is van. Nem kevesebb, mint 3061 szám van benne ami eanek a kiállításnak nagyságáról tanuskodik.”

„Magyarország egész földmivélése és állattenyésztése ki van állítva. Helyisége sokszorta nagyobb, mint Németországé. A berendezés kiválóan izléses úgy, hogy *Magyarország kiállításának anyagával és szépségével az összes többi országokét fölülmulja.*”

„Rendkívül gazdag statisztikai anyagot állított ki, a mi összes mezőgazdasági viszonyainak kedvező képét mutatja. Számos szobrocska és kép mutatja be Magyarország állatfajta-
it s egyes nagy uradalmak gyapjumintái a juhtenyésztés fejlettségét.”

Viccelhettek a viccelők a kiállítás kormánybiztoságáról, az egész külföld osztatlan elismerése lehet rekompenzációjuk.

— **Komlóértékesítés.** Az elmúlt pár gyenge komló esztendő után ugylátszik az idei megint jobb lesz. Miután a Közép-Európai komlóskertek fejlődésükben elmaradtak, sok helyütt a hideg tavasz után a forró nyár s abban jégverés károsítottak sok külföldi komlóskertet, míg nálunk baj kevés volt és közepesenél jobb termést várhatunk: törekvése legyen a gazdának, hogy az árkonjunkturákat jól kihasználja. Tudomásunk szerint már 5—6 külföldi komló-kereskedő jár-
kel az ország komlós kertjei között, szervezi az alkuszkereskedelmet, kitűnő minőségért még az indáján árt ígér, sőt a dunántúli nyári komlót már veszik is. Így két uradalomról tudjuk, hogy a komló kgr.-ját 200—240 fillérért veszik. A tavaszi piacon is megjelent már az első küldemény, kilónként 4-20—4-40 koronáért árusították!

— **Tejkezelési szakoktatás Kanadában.** A kanadai kormány igen sokat tesz az ok-szerű tejkezelés terjesztésére és miután nem minden farmernak van ideje és pénze valamely tejkezelési szakiskolát vagy tanfolyamot hallgatni, ugynevezett vándor tejkezelési kurzusokat, (travelling dairy) létesített. Egy tejkezelési vándor-tanár és annak assistense, a kik közül az első a vajkészítés szakembere is rendszeren két napra kiszáll egy-egy községben, a hol a helybeli bizottságnak kell gondoskodnia az előadáshoz szükséges helyről, valamint a kellő mennyiségű tejről és tejfölről. Mindennap két előadást tartanak, melyeken a tejvizsgálatot és vajkészítést gyakorlatilag bemutatják. Az előadók felszerelése egy kézi szeparátor, egy tejvizsgáló, vajgyűrő, vajas hordó, hőmérők, esőbrök, merők és más kisebb kézi eszközök, összesen 225 kg. súlyban. Konstatált tény az, hogy olyan helye-

ken, a hol ilyen vándor tejkezelési előadás volt, a vaj minősége nagyon megjavult.

— **Magyarország 1899. évi termése és annak értéke:**

	Termésmennyiség		Érték	
	összesen 1000 mm.	ha- ként mm.	összesen 1000 K.	ha- ként K.
Őszi buza	37.231	12.26	558.676	15.01
Tavaszi buza	1.220	9.98	17.376	14.24
Őszi rozs	11.723	11.44	139.815	11.93
Tavaszi rozs	268	9.80	3.208	11.98
Kétszeres	1.048	11.48	12.725	12.13
Tönköly	18	9.14	180	9.82
Őszi árpa	1.118	13.72	11.636	10.38
Tavaszi árpa	12.291	13.15	144.621	11.77
Zab	11.789	12.23	111.753	9.48
Tengeri	29.461	13.84	258.965	8.79
Köles	282	7.75	2.749	9.75
Tatárka	89	5.40	1.204	11.50
Borsó	84	9.24	1.316	15.63
Bab	1.251	9.22	15.004	12.50
Lenese	67	8.11	1.204	18.05
Burgonya	36.054	79.01	101.432	2.81
Czukorrépa	16.176	220.54	27.222	1.68
Takarmányrépa	39.845	225	38.725	1.00
Őszi reepeze	384	8.28	8.318	21.65
Tavaszi reepeze	13	7.71	275	21.02
Komló	36	7.06	340	132.42
Dohány	434	12.45	15.221	35.06
Kendermag	354	6.33	5.450	15.38
Kender	401	7.14	19.108	47.80
Lenmag	61	5.45	1.217	19.92
Len	58	5.19	3.823	65.73

A fősorolt termények termésének értéke 1502 millió korona, ebből 39.2% buzára, 17.2% tengerire, 7.6% tavaszárparára, 9.2% őszi roz-szra, 7.5% zabra, 6.8% burgonyára és az összes többi terményre csak 10.5% esik. Ez do-kumentálja, hogy mennyire egyoldalú gazdálkodást üzünk.

— **A magyar ipar ellen.** Az osztrák iparosok szövetsége beadványt intézett az ottani kereskedelmi miniszterhez, a melyben felpanaszolja, hogy Magyarországon mágnások, iparosok és kereskedők mozgalmat kezdtek az osztrák iparcikknek a magyar piacról való kiszorítása céljából.

„Tudvalevő — így szól a felirat, — hogy Magyarországon magánkörök, iparosok és kereskedők évek óta intenzív agitációt fejtenek ki a végből hogy az osztrák ipar termékeit a magyar piacokról leszorítsák. Az is tudvalevő, hogy a magyar kormány ezt az igyekezetet jó-akarattal és lehetőség szerint titokban támogatja. Az a körülmény azonban hogy az osztrák kormány ezeket az üzelmeket tétlenül nézte azt vontta maga után hogy a Lajtán túl már most egyáltalában semmit sem törődnek a vám- és kereskedelmi szövetséggel és az Ausztria és Magyarország között való vámsorompó hiányán úgy segítenek, hogy az osztrák árut vé-
gképpen kitiltják országukból. Az osztrák iparosok szövetségese az utobbi hetekben két ízben figyelmeztette az osztrák kereskedelmi minisztert hogy az osztrák ipart üldözik Magyarországon. Az azóta beérkezett gazdag anyag alapján az említett szövetség emléki irattal fordult az osztrák miniszterelnökhöz, a melyben fősorolja a magyar kereskedelmi, közoktatásügyi és pénzügyi minisztereknek rendeleteit a melyekben egészen leplezetlenül kiadják azt a jelszót, hogy nem szabad Ausztriából vásárolni és hogy Magyarországnak emancipálnia kell magát Ausztriától.

A szövetségese ezután fejtegeti, hogy a magyarországi hivatalos körök emez eljárásának milyen következményei lesznek s arra kéri az osztrák miniszter elnököt, hogy haladéktalanul figyelmeztesse a magyar kormányt, hogy vessen véget a szorítóesellenes állapotoknak és szerezzen tiszteletet a vám- és kereskedelmi szerződésnek.”

— **Magyar vaj a tengeren túl.** A Németországban megjelenő „Landwirtschaftliches Genossenschaftsblatt” hosszabb cikket szentel a magyarországi tejgazdaság föllendülésének. A tejgazdaság terén kifejtett tevékenységet egyszerűen másésnek mondja. Meg-

emlékszik végül a vajkiviteli vállalatnak ama törekvéséről, hogy a magyar vaját tengerentúli piacokon bevezesse. A vállalatnak áldozatot nem kímélve került a magyar vaját majd valamennyi világpiacra meg honosítani, minek folytán az utóbbi évben Német- és Angolországba tonnákban, Franciaország és Svájcba ládáknál, Törökország, Japán, India, Brazília, Jáva, Kína, Transzvál és más államokba szelencékben szálította a vaját és pedig oly sikerrel, hogy ezeken a piacokon a mérvadó tényezők megfelelő támogatása mellett a magyar vaj biztos kelendősegre találhat.

— **A gabonaszállítás gyors lebonyolítása** A gabonatermés szállításának gyors és akadálytalan lebonyolítása céljából az évente szokásos értekezletet megtartották a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál. A tanácskozásban a forgalmi hivatalok képviselőin kívül a budapesti gabonatózsde, a vasutak és a vasuti mérnöki hivatalok, a gabonaraktárak stb. képviselői vettek részt. Több rendbeli határozatot hoztak, illetve javaslatokat tettek, melyek alkalmasnak látszanak, hogy e fontos közlekedésügyi feladat a követelmények szerint megoldható legyen.

— **A paprika hamisítása.** Eme nélkülözhetetlen fűszer — hamisítása értéketlenebb örleményekkel ritkábban fordul elő, mint sokan hiszik, mert alig van növényi nyersanyag, melynek örleménye a paprikával egyező színű volna, más színű örlemények pedig könnyen elárulják magukat, mert meg változtatják a paprika színét. Leggyakrabban kukoricaliszttel hamisítják, mert sárgás színe a legkevésbé üt el a paprika színétől. Az ilyen hamisítás persze teljesen ártalmatlan s a közönség csak annyiban károsodik, hogy érteken felül fizeti meg az ilyen hamisítványt. Veszedelemes azonban a **paprika mesterséges festése**, amihez a hamisítók olyankor szoktak folyamodni, ha a paprikát liszttel keverték, nehogy a keverék feltűnően világos legyen, de festeni szokták a tiszta paprikát is, ha másodrendű szárrészeket tartalmaz, éretlen terméskből készült vagy melyből kivonták az olajat. Sokszor egyszerű górcsövi vizsgálattal is meg lehet állapítani a hamisítást, de gyakran vegyi uton kell azt tenni. Mindenesetre óvatosságot igényel a paprika beszerzés. (M. H. L.)

— **Viztisztítás villamossággal.** Gathman chicagói technikus a vizet villamossággal tisztítja, mert — mint kísérleteiből kitűnt — a gyorsan változó áramu gépek villamossága megöli a baczillusokat. Gathman úgy jött arra a gondolatra hogy a vilamos árammal ölje el a víz bakteriumait, hogy napfényen a víz veszedelmes baczillusai eltűnjenek, mivel pedig a villamosság épp úgy éterreztés, mint

a fény, valószínűnek tartotta, hogy a villamosság is meg fogja ölni a baczillusokat. Kísérlete bevált s jelenleg Chicagóban nagyszabású vizsgálatokat végeznek hogy nem volna-e olcsóbb a villamos viztisztítás, mint a drága szűrők alkalmazása. (M. G.)

— **Falgomba.** Mennyi pénzt meg lehetne takarítani, ha az épületek építésénél már jó előre megtennők az óvintézkedéseket a falgomba távollátására. Ez pedig egyszerű és olcsó módon történhetik és mégis nagyon sokszor szemelől tövesztik, a mikor is a káros következmények persze el nem maradnak. Az egyszer fölépített falgombát elűzni azonban óriási munka. Ettől lehet megszabadulni, ha a már 20 év óta kitűnő sikereket elért *Patent Avenarius Carbolineum* helyesen alkalmazzuk. Ahol pedig az elővigyázat hiánya következtében fölépített már a falgomba, miután a fa megtámadott részeit gondosan megtisztítottuk, ilassuk meg forró *Patent Avenarius Carbolineum*-ban. Közlelőbbi tudnivalókat és elismerő leveleket ad kívánatra *R. Avenarius* amsteteni Carbolineumgyára.

— **Arankamentes, plombozott löheremag tisztán kapható a »Koloszvári Takarékpénztár és Hitelbank áruaktárának vezetőségénél, Kolozsvárt vasuti-állomás mellett.** Minden megkeresés e címre intézendő és pedig idejében, hogy a raktárnak legyen alkalma és ideje a kellő mennyiség kiállítására. (2.)

KÖZGAZDASÁG, ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatózsde.

I. Készárúüzlet.

(Augusztus 9.)

Buzában a hangulat ma lanyhán alakult. A vételben a malmok kezdetben csak korlátozottan vettek részt, utóbb a kereslet azonban javult s ca 32.000 mm. kelt el; 5 fillérel olcsóbb 7.40—8.03 K. árákon.

Rozs gyengébb forgalom mellett ma csendesen alakult és az árak alig tartottak. 6.60—6.80 korona. *Takarmányárpiában* mérsékelt a kínálat; a hangulat és az árak változatlanok. Új árúért 5.60—6.— koronáig fizetnek.

Zabban az irányzat szilárd és mérsékelt kínálat mellett az árak tartottak. Minőség szerint 5.20—5.65 koronáig jegyezik.

Tengeri 6.30 kor. körül jegyez.

Az árak mindnütt 50 kgrammonként értendőek.

II. Határidő-üzlet.

A *comisse* ma is erős eladási hajlamot tanúsított s $\frac{5}{8}$ c.-al olcsóbb amerikai jegyzések által befolyásolva, az októberi buza 7.69 fillérig, áprilisi buza 8.02 fillérig esett vissza. Épp ugy csökkent az októberi rozs is, habár csak néhány fillérrrel.

Tengeri augusztusra csak szorványosan van forgalomban s habár árfolyama a fejezési kereslet némi csökkenése folytán valamivel olcsóbb, e czikk iránt mégis némi érdeklődés nyilvánul s a contremine s hausse között valószínűleg még heves küzdelem lesz. Új tengeri ára változatlanul, tartott maradt.

Felmondásra 1000 mm. repce szállítást jelentették be.

Kolozsvári piac.

A csütörtöki (aug. 9-iki) **hetivásáron** a következő gabona-árakat jegyeztük föl.

Buza métermázsanként K.-tól 12.20—13.80 K-ig
Rozs „ „ 11.00—11.40 „

Zab	„	„	08.40—08.80	„
Kukoricza	„	„	10.80—11.00	„
Burgonya	„	„	07.00—08.00	„
Széna	„	„	05.00—06.00	„

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. Gy. Debreczen. Becses kéziratküldeménye *expresse* bár, de elkésve jött, úgy hogy ebben a számban sajnálatunkra már meg nem jelenhetett. Szíves üdvözlét.

Egy pályázónak. A pályázatok eldöntését a kiállítás miatt való rendkívüli elfoglaltságunk, közlését pedig túlhalmozott kéziratkészletünk miatt nem eszközölhetjük. Amint szerét ejthetjük, megkezdjük közlésüket.

L. M. Deés Levelére válaszolva már most felhívjuk érdeklődését legközelebbi számunk valamelyikében az erdélyrészi birtokok megosztására vonatkozó és hazánk egyik kitűnő közgazdasági írójától származó megjelenendő rendkívül érdekes közleményre. Ez a közlemény az említett irányban a legteljesebb tájékoztatást fogja nyújtani.

Magyar Jelzálog-Hitelbank Képviselesége Kolozsvárt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4½%-os

Záloglevélcölesönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százaléknál,

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélcölesönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százaléknál és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleményét. (1.)

A bank képviseleségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevélek, 3%-os és 4%-os nyereséménykötvények.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társszerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

HIRDETÉSEK.

Faragó-féle

Csüdsömör-kenőcs.

Biztos hatású szer, csüdsömör, fiam és nyeregterés ellen.

Faragó-féle

Verseny fluid.

Izom, izület-rándulás, valamint rokkantság esetében kitűnőnek bizonyult.

Mindkét szer, környékbeli több nagyobb uradalomnál, valamint kisebb gazdáknál kipróbálva;

több év óta igen jó eredménnyel használtatik.

Kapható a feltaláló és készítőnél

F A R A G Ó Ö D Ö N

gyógyeresznél (381)

Tót-Komlós Békés-megye.

1 nagy tégly Csüdsömörkenőcs 2 korona.

1 kis „ „ „ „ „ 1 „

1 üveg Versenyfluid 3 deciliter 2 „

Központi nagy áruház!

KOHN LAJOS ÉS TÁRSA

Kolozsvárt, belhid-utca 24. (a m. kir. posta-palota mellett.)

Hazafiak!

Üzletünknek 30 év óta megszerzett jó hírnevét továbbra is fenntartani óhajtuk, daczára hogy az általános árfelemelés bekövetkezett, üzletünkben még a régi jutányos árban szolid kiszolgálás mellett minden kézmű, rövidárn, vásznak belések, cipő, kalap és gyermekjáték kapható és iparkodunk a külföldi árukat honi készítménnyel kicserélni.

Á R J E G Y Z É K: (383.)

	ft kr.		ft kr.
egy m. uj minta jó mosó karton	16	egy pár fényes zergebőr kivágott	
„ „ uj minta francia kreton	24	„ női cipő	1.45
„ „ uj minta francia atlasz-szatin	35	„ „ lakkbőr kivágott női cipő	1.85
„ „ ruha-szövet	28	„ „ lakk kivágott női cipő	1.70
„ „ 120 cm. széles divatos		„ „ magas ezugos női bőrcipő	2.35
„ „ ruha-szövet	44	„ „ magas ezugos zergebőr	
egy vég rumburgi vászon	5.50	„ női cipő	3.40
„ gámitura 6 személyre kávésteríték	1.40	„ „ ezugos férfi bőrcipő	2.55
„ „ gámitura 6 „ damaszteríték	3.50	„ „ ezugos borjubőr fércipő	3.30
„ „ garnit. 2 ágy 1 asztal bordó terítő	4.80	„ „ ezugos lakk fércipő	4.60
„ „ pár bordó ablakfüggöny	1.35	„ „ hegymászó lakkb. fércipő	5.20
„ „ darab fehér fűtő-sifon-ing	95	„ „ magas gombolós női bőrcipő	3.30
„ „ darab női ing	85	„ „ magas fűzős női bőrcipő	2.50

Nagy raktár zebro-bőrből, különleges férfi és női kivágott gombos és magas fűzős cipő-árakban. Monogramok és himzésekhez a legújabb minták jutányosan előnyomatatlak.

KOHN LAJOS ÉS TÁRSA

Kolozsvárt, belhid-utca 24. (a m. kir. posta-palota mellett.)

Az ezredéves országos kiállításon állami ezüstéremmel kitüntetve.

A LESZIH-féle újból javított és 30-szor kitüntetett

„VICTÓRIA” terményrostákat

ajánlja teljes szavatosság mellett Leszih Miksa utódai

SZILÁGYI és DISKANT
gépgyára és gazdasági gépraktára (Leszih-ház) Miskolczen
(Alapított 1863-ban).

Munkaképessége naponta 100—300 egész 500 mázsáig.

Tisztit zörgés nélkül, nagy és apró magvakat.

Oszályoz súly és nagyság szerint.

(377.)

ÜSZÖG-VERŐVEL EL VAN LÁTVA.

A prágai rostaversenyen a legelső és legmagassabb kitüntetést VICTÓRIA terményrostánk nyerte.

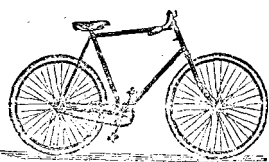

Első rendű kitüntetések.

Gazdaságban nélkülözhetetlen!

Terménykezeskedőknek elkerülhetlen.

Honi saját gyártmányu varró-gépek.

ERDÉLY LEGNAGYOBB

Kerékpár és

Varró-gép

raktára.

Szakszerű kerékpár és varró-gép javító
mechanikai műhely.

Bernáth Ede Sándor
KOLOZSVÁR.

a magyar kir. posta- és távirda szállítója.
Raktáron tartok mindenfajta varrógépet.

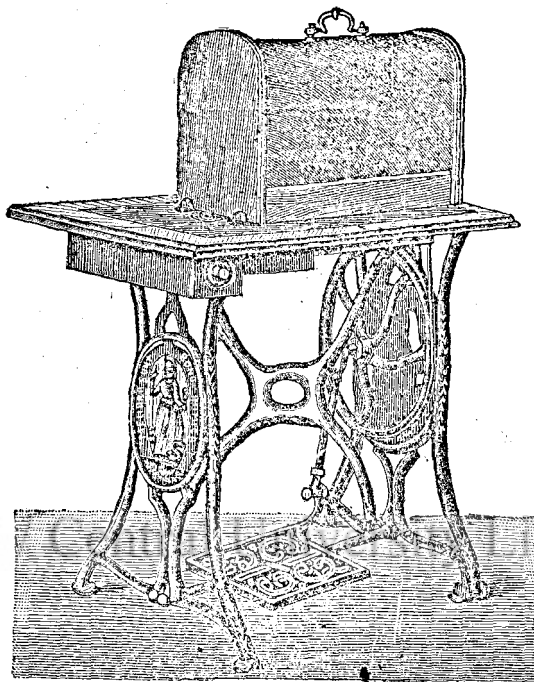
Gépeim azon alkatrészei, melyek egyáltalában hazánkban gyártatnak, mind honiak, saját nevem alatt hozom azokat forgalomba s azok jóságáért 5 évig felelek; ez idő alatt teljesen díjtalanul javítom azokat vidékről is.

Gépeimet igen előnyös havi részletfizetés mellett adom el, a régít becséreltem.

Géprészek, olajok, a legjobb tűk készletben.

KERÉKPÁROK (378.)

az összes világhírű bel- és külföldi gyártmányok.

NAGY JAVÍTÓ MŰHELY.

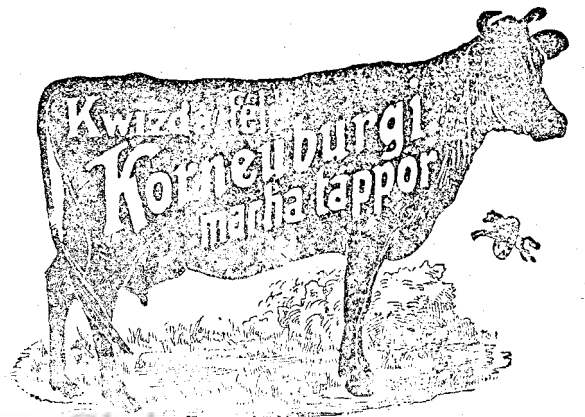
Vevőimet saját gépemen és nagy zárt iskolámban meg is tanítom.

Sürgőnyezim: Bernáth gépraktár.

Telephon szám: 412.

Kwizda-féle Korneuburgi marha táppor.

Mértékletességi gyógyszer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. Már 40 év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágytalanság, rossz emésztés ellen, valamint tehennél a tej javítására és a tejhoram fokozására. Egész skatulya ára K. 1.40, fél skatulya á a 70 fillér. Csak akkor valódi, ha a fenti védjegyvel van ellátva Kapható az összes gyógytárakban és drogueriákban. (328. II.)

Főraktár:

Kwizda Ferencz János

cs. és kir. osztrák-magyar, román királyi és bolgár főhercegi udvari szállítóval, körgyógyszerész Korneuburg, Bécs mellett.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályozóval.

A munkaképesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad önműködő „Syphonia” gyümölcs és szőlővessző permelezők, gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

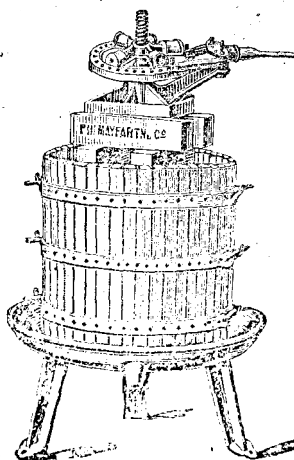
Mayfarth Ph. és Társa cs. kir. kizár. szabad gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor. Bécs, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 400 arany, ezüst és bronz éremmel.

Az országos mezőgazdasági egyesület nagy aranyérme 1899. Szegeden.

Arjegyzekek ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontárusitók felvétetnek.

(334.)

G E N G Á K O S

vizvezeték és csatornázási vállalat épület- és műlakatosság, technikai műhelye

Kolozsvárt, Szentlélek-utca 4. sz.

Kitüntetve a párizsi f. academia levelező tagságával ipari díjakért
* diszérémmel 1892. *

Sürgőnyezim: GENG.

(379.)

Telefon: 298.

Mindenmü vizvezeték és csatornázási munkálatok, fürdőberendezések, angol szagmentes őrselekek.

Magán vizvezeték berendezése gyárak, gazdaságok stb. részére. Világítás és fűtési berendezések, épület- és műlakatos munkák, vas szerkezetek, vasrácsok, villámhárítók, villamos berendezések, telphonok, villany világítások. elektromos accumátorok stb.

Acetylen világító készülékek, calcium karbiol.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR

BUDAPEST

Vasöntöde, gép- és rézműgyár.

☞ **SPECIÁL-GÉPGYÁR** ☞

SZESZGYÁRAK BERENDEZÉSÉRE

Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszfinomító és élesztőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig. (340.)

Átalakít meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

TERVEKKEL ES KÖLTSÉGVETÉSSSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hazai Ipar

Csakis

a

Hazai ipart

pártoljuk.

(292. I.)

FUCHS és SCHLICHTER.
Budapest, VI. Jász-utca 7.

Eladó

76 darab **anya koeza**,
16 darab **kan** és
25 darab **herélt koeza**,
(tisztá kondor)

— együttesen vagy részletekben is —

Szabó Józsefnél
Szász-Fenesen. (374.)

Fairbanks mérlegek a legközelebbi mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolsúlyos fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik. Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük fogva úgy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket

czélszerű és a czélnak megfelelő szerkezetük fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tizedes mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutara való feladás költségei már befoglaltatnak — Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-út 14. címzendők. Árjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

(262.)

FAIRBANKS MÉRLEG és GÉPGYÁR

részvény-társaság
BUDAPEST,

Andrassy-út 14.

Gyár: Külső Váci-út 156.

Erdélyrészi tizenharmadik

Tenyészállatkiállítás és Tenyészállatvásár

használati lóvásárral, díjazással és gazdasági gép, szerszám és kellékek bemutatásával összekötve.

A nagym. m. kir. földmívelésügyi miniszter úr erkölcsi és anyagi támogatásával
rendezi

az Erdélyi Gazdasági Egylet állattenyésztési és állatkiállítási szakosztálya.

Kolozsvárt, 1900. aug. hó 31., szept. 1., 2. és 3-án, a sétátéren.

Az állatkiállítás beosztása és jutalmai. A díjak két kategóriára oszlanak és pedig: aranydíjak főleg nagyobb birtokosok részére és pénzdíjak kizárólag kisebb birtokosok részére. (Kisebb birtokosok alatt értetnek azok, kiknek birtokuk 50 holdat meg nem halad; azonkívül ide számíttatnak a gazdatisztek, lelkészek, tanítók és körjegyzők is.) A kisebb birtokos a kitűzött aranydíjakra is versenyezhet.

A kiállítás osztályai és díjai a következők:

I. osztály. Tenyészló. A) Méneses lovak részére a díjak összege: 2000 korona. B) Gazdasági lovak részére a díjak összege: 1500 korona.

II. osztály. Tenyészszarvasmarha. A) Erdélyi magyar fajták díjainak összege: 5000 korona. Csak tisztavérű állat díjazható. B) Erdélyi hegyi barna, riska fajták díja: zására: 200 korona.

III. osztály. Bival. Díjak 500 korona értékig. (373.)

IV. osztály. Juh. Díjak összege: 400 korona.

V. osztály. Baromfi. Díjak 500 korona értékig, (ebből galambok díjazására 60 korona.)

VI. osztály. Külön pályázat. A tenyészállatkiállítással kapcsolatosan kettős fogat díjazás tartatik. Díjak összege: 600 korona.

Hogy a rendező bizottság a részvétel mérvéről idejekorán tájékozva legyen, a bejelentések 1900. július 15-től, augusztus 15-ig bezárólag fogadtatnak el.

A fenti kiállítással kapcsolatban és egy időben Kolozsvárt, a Lövölde termében és kertjében rendezendő

Gazdasági gép-, szerszám-, kellékek-, anyagok-, termények és termékek bemutató kiállításának

Programja és főbb tudnivalói:

Kiállíthatók: a) Mindennemű gazdasági gépek: Ekék, vetőgépek, arató- és cséplőgépek, malomszerkezetek, tejgazdasági, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, szőlészeti, borsászati, gyümölcsészeti és más gazdasági mellékágazati gépek és felszerelések stb. stb. b) Eszközök és szerszámok. c) Kellékek és anyagok: Vetőmagvak, műtrágyák, gazd. vegyiszerek (robbanók kivételével), állatgyógyszerek stb. d) Termények és termékek: Gabona, hüvelyes és takarmánymagvak; mezőgazdasági termények; mezőgazdasági háziipari készítmények stb. e) Mezőgazdaságot érdeklő új találmányok. **Bejelentések** a kiállításra, a helypénzre egyidejűleg való beküldése mellett, legkésőbb 1900. évi augusztus 20-ig fogadtatnak el. Úgy a bejelentések, mint a helypénzek: „Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalának Kolozsvárt” czimen küldendők. **Helypénzek:** a) A fedett és zárt nagyteremben [] méterenként 5 korona. b) A szabadban [] méterenként 3 korona, 10 [] méteren felüli bejelentésnél az egységárak 20%-al, 25 [] méteren felülinél: 30%-al olcsóbban számíttatnak. **Kiállítók díszoklevelet kapnak.** E kiállítás — kívánatra — tovább is nyitva fog tartatni.

Mindkét kiállításra programot és bejelentési íveket küld — kérésre: „Az Erdélyi Gazdasági Egylet Titkári hivatala Kolozsvárt.”

Elsőrangú műkiállítás. (366.)

VILÁG PANORÁMA

KOLOZSVÁR, R. k status-palota.

Minden hétre új műsorozat.

Ezen a héten: Nápoly, a Vezuv és Pompeji.
A jövő héten: Utazás a festői Savoyán keresztül, s egy igen érdekes kirándulás a Mont-Blancra.

Belépő díj: 20 kr. gyermekjegy: 10 kr.

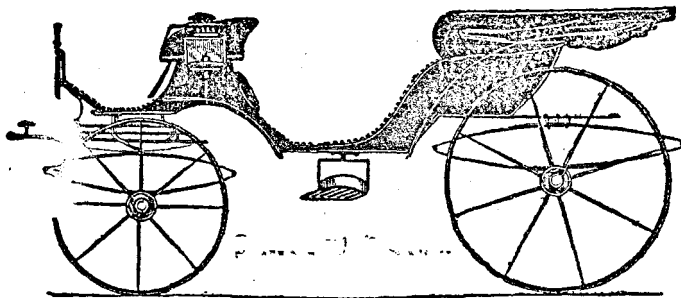
Nyitva van mindennap
dél előtt 9-től, este 10 óráig.

Első alföldi legnagyobb kocsigyártó telep.

Számos kiállításon arany éremmel kitüntetve. (371.)

Ifj. Hodács János kocsigyártó

Szeged, Kistisza-utca 4. szám.

Úri kocsik nagy választékban raktáron.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen, bérmentve.

Megrendelések hintók átalakítására és fényezésére pontosan teljesítenek.

Eladó Méz!

A legfinomabb erdei színméz $\frac{1}{2}$ kilogrammos üvegekben à 1 korona, kapható az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalánál!

(375)

„AZ ANKER”

élet- és járadékbiztosító társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker. Deák-tér 6. szám
(Anker-udvar), a társaság saját házában.
(Alapított 1858.)

Összes vagyon 134 millió korona
Biztosítási állomány 500 millió korona
Eddigi kifizetések 221 millió korona

A nyereség-részesüléssel biztosítottak a vegyes és haláleseti biztosításoknál A osztalékterv szerint — mint husz év óta — 1899-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve. A vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjnak 1887, 1898, 1899, 1900, 15%, 18% fizetett ki készpénzben. (372.)

Előnyös kihazasítási és vegyes biztosítások.

Olcsó díjak. — Kedvező feltételek. — A képzelhető legnagyobb biztonság. Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők,) valamint a társaság ügynökei.

Hofherr és Schrantz gazdasági gépgyárának képviselősege és bizományi raktára.

Hirschfeld Károly vaskereskedőnél

KOLOZSVÁRTT, Széchenyi-tér 42., az új vashid előtt.

Nagy raktár: Mindenféle vasárúk, szerszámok, házieszközökben és ipari, építkezési, gazdasági vasanyagokban.

Állandó Kiállítás mezőgazdasági gépekben.

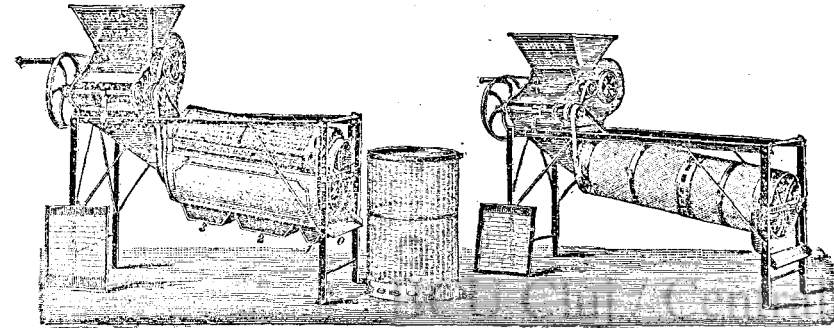
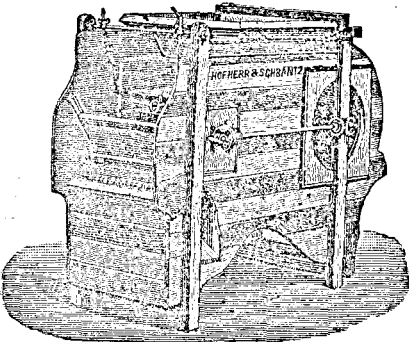
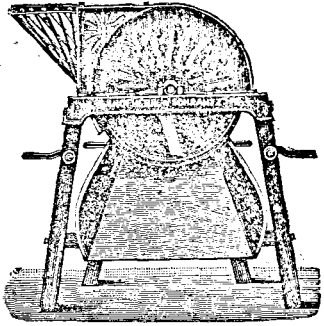
Legújabb és legkönnyebb szerkezetű „VIKTORIA DRILL” sorbavetőgépek kerékkiváltás nélkül.

TRIEURÖK és ROSTÁK,
RÉPA és SZEGSKAVÁGÓK,
KUKORICZA-MORZSOLÓK,
MALMOK és DARÁLÓK,
LŐHERMAG KIDÖRZSÖLŐ-GÉPEK,

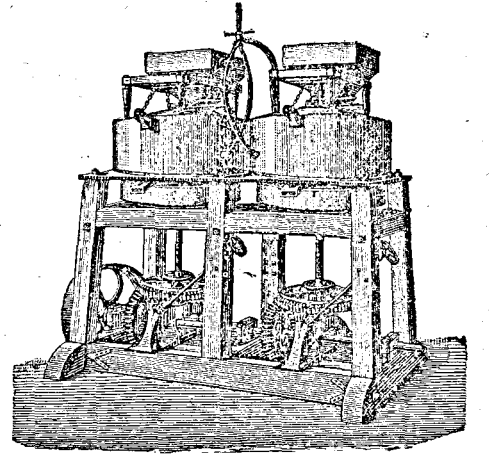
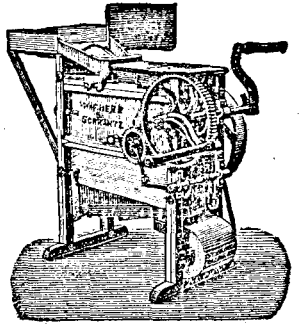
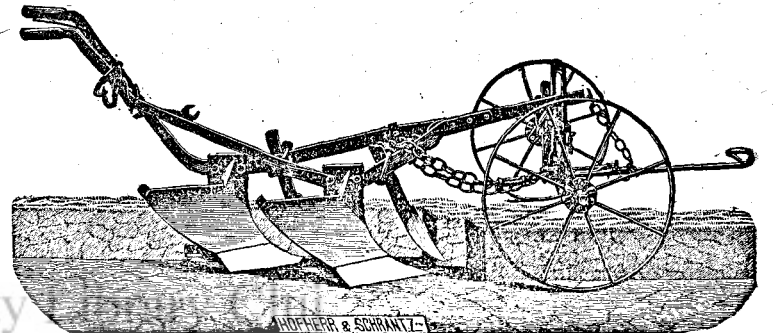
ACZÉL RAJOL EKÉK,
VASBORONÁK és TALAJJAVÍTÓ-
Eszközök,
GŐZCSÉPLŐ KÉSZLETEK,
SZALMAKAZALÓZÓK,

JÁRGÁNY és KÉZICSÉPLOG, TAKARMÁNYKAMRA BEREDEZÉSEK.

Kivánatra képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

(345.)

Telefon szám 431.

Férfi-, fiu- és gyermekruhák

készen és mérték szerint.

Kizárólag saját szolid készítményeim.

NEUMANN M.

Kolozsvár, Főter 14. szám plebánia épület.

Alapított 1845-ben.

(367)

Az európai divitakadémia tagja Drezdában.

FIÓK ÜZLETEK:

Arad, Temesvár, Nagyvárad, Debreczen,
Fiume, Pozsony, Kassa, Zágráb, Belgrad,
Sofia, Sarajevo stb.

Központi áruház Magyarország részére:
BUDAPEST.

IV. ker., Múzeum-körut 1. szám.

Központi áruház Ausztria részére:

BÉCS.

I., Kärntnerstrasse 19. szám.

FIÓK ÜZLET:

VI., Mariahilferstrass 35. szám.

A cég elve: Jelkiismeretes kiszolgálás, határozott szabott árak a melyek minden darabon föl vannak tüntetve.

Michelstädter-féle czipógyarak

(360.) Erdélyrészi legnagyobb raktára
KOLOZSVÁR, Főtér 11. sz.

Szabadalmazott

„Triumph“-czipők
 egyedül valódiak.

„Ideál“-czipőnyujtók
 legkényelmesebb kaptafa.

Mindennemű
különlegességek.

Képes, divat-tudósító árjegyzék
 minden évadban a n. é.
 közönség szive s
 rendelkezésére.

Legjobb választék mindennemű czipőben!
 Minden évadban a legjobb divat!
 Legjobb anyag! Legelőszőbb alak!
 Legelőszőbb és legelőnyösebb bevásárlási forrás!

1900. párisi nemzetközi kiállítás jury tag.

KÜHNIE E.
GAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSONBAN.
 (Blakult 1856.)

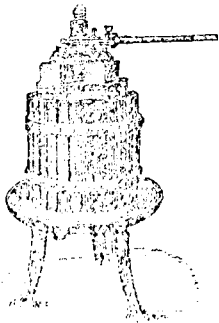
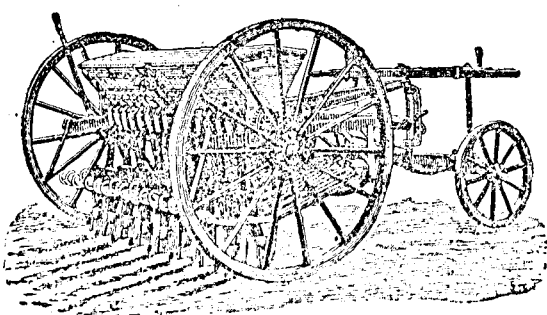
Ajánlja a jelenlegi időnyre: rostáit, magtárszelelőit és konkolyválasztókat. —
 Uj! „Diadal“ rosta és Kayser-féle centrifugális gabonaosztályozó.

Hirneves „HUNGÁRIA DRILL“ meritő rendszer,
 „MOSONI DRILL“ toló-vető rendszer,
 sorvetőit: „JUBILEUM DRILL“ kis gazdáknak.

Legjobb Sack-rendszerű ekéit, egyes, kettős és hármass ekéit, a híres és
 rendkívül kedvelt Laacke-féle boronáit, rétre és szántóföldre és hengereit.

A szüreti időnyre: borsajtóit különböző nagyságban és szőlőzúzót
 legjobb minőségben.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a. (386.)

Spanyol szab. 24199. — Belga I42457. — Portugal 3096.

Gazdák figyelmébe!

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen az összes államokban
 szabadalmazott Stádel-Torkos-féle
földmérő talyiga,
 (369.)

melylyel minden tévedés
 vagy zavar a mérésnél
 teljesen ki van zárva. A
 kerék egy ölet ir le, a
 küllők a lábakat mutat-
 ják, az óralap pedig a
 fölmért ölek számát és a
 gép minden 100 ölnél egyet
 csenget és mér tovább.
 A készülék oly egyszerű
 és szilárdan gyártott és
 oly könnyű, hogy bármely
 gyermek által kezelhető,
 semmi előismeretet nem kíván és a teljesített munka pontos, gyors
 és olcsó. Ezen új találmány a gazdák régi baját van hivatva orvo-
 solni, mert ki-ki pontosan, gyorsan és olcsón fölmérheti a terüle-
 tet, azért is a napi fogatmunkatémények ellenőrzésénél, feles,
 harmados és conventio földek kiszabásánál stb. stb. kiszámíthatlan
 előnyöket biztosít.

A szabadalmazott földmérő-talyiga az 1899. évben megtartott szegedi
 országos gazdasági kiállításon „új és figyelemreméltó“ jelzővel lett
 kitüntetve.

A Stádel Károly örökösei gépgyár és vasöntöde Győrött van
 kizárólagosan jogosítva e gépet készíteni és elárusítani és kívánatra
 prospektussal szolgál.

Ára egy földmérő talyigának 36 korona.

Stádel Károly örökösei,
Győrött.

Az alábbihoz hasonló számos elismerő-nyilatkozat igazolja e
 földmérő talyiga czélszerűségét és használhatóságát.

Stádel Károly örökösei gazdasági gépgyár, Győr.

Köszönettel elismervén az új számoló készülék elküldését, örömmre
 szolgál kijelenteni, hogy az önk földmérő talyigája czéljának teljesen meg-
 felel és igen praktikus készüléknek bizonyult.

Alkalmam lévén a mérőkészülék pontosságát szigoruan ellenőrizni,
 meggyőződtem annak pontosságáról nemcsak sima utakon, hanem tarlón,
 szántáson és rögös utakon is.

Ezzel ki van mondva, hogy a földmérő talyiga, főképp a gazdaságra
 és gazdákra nézve valóban igen czélszerű és sokféleképpen használható esz-
 köz, mely a mérőlánczszal szemben nagy idő és munkaerő megtakarítást
 jelent.

Teljes tiszszellett
 Inkey Béla.

Amerikai szabad. 718814. — Britt-Indiai szabad. 2290.

Faeladási Hirdetmény.

Fogaras vármegve Oprea Kerczisorai község határában fekvő és
 Oprea Kerczisorai volt urbéreszek tulajdonát képező fenyő erdőből 52. k.
 holdak mintegy 888,2 m.² lucz fenyő fűrész anyag és 565 m.² lucz fenyő
 épületi fa fakészlete a szerződés megkötésétől számított 1 esetleg 2 évi
 kihasználási időtartam mellett 1900. évi Augusztus 26-án délelőtt 9.
 órakor Oprea Kerczisorai község házában nyilvános szóbeli és zárt írásbeli
 árverésen el fog adatni

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.
 Kikiáltási ar 5000. korona, a minek 10%-a bánatpénz.
 Árverési feltételek az alsó árpási m. kir. járási erdőgondnokságnál és
 az Oprea Kerczisorai volt urbéreszek elnökségénél a hivatalos órák alatt
 megtekinthetők.

Az Oprea Kerczisorai volt
 urbéreszek elnöksége.

(385.)

Magyar kölcsönös állatbiztosító társaság mint szövetkezet
BUDAPEST, Ferencz-körut 30.

(241.) Biztosításokat elfogad:
Iovak és szarvasmarhák
 elhullása következtében beállott károsatok megtérítésére.
 Kártérítési igénye fennáll:
 ha közönséges és járványos betegségben, vagy baleset

tolytán pusztul el az állat, továbbá, ha a szövetkezet
 kényszervégést kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívüli mérsékeltek.
 Cselédállatok biztosítása (járvány ellen is 1 1/2% díj mellett.
 Az intézet élén állanak:
 báró Sztójanovics György, földbirtokos, elnök, Ambrózy
 Gyula, földbirtokos, gróf Bethlen András, es. és kir. kamar-
 rás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Békly László,
 országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György, es. és
 kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika

Gábor, es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtok-
 kos, gróf Korniss Károly, főrendiházi tag, földbirtokos,
 báró Nyáry Béla, es. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf
 Ráday Gedeon, földbirtokos, dr. Simay Aladár, a „Magyar
 agrár- és járadékbank részv. t.“ gazdasági tanácsosa, dr.
 Tetéleni Armin, ügyvéd, Tahy István, es. és kir. kamarás,
 „Pestmegyei gazdasági egyesület“ alelnöke, földbirtokos,
 Zaleski Jenő, földbirtokos, dr. Pajor Ignác, földbirtokos,
 intézeti igazgató, igazgatósági tagok.
 Folyvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a
 vidéki úgynökségek.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Belközép-u.: 11. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek

Ezen rovatban minden 20 cm. területű hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona, mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A szöveg 50 szögig terjedhet, ezen felül még egy, vagy — szükség szerint — több ilyen 20 cm.-es terület (egymás mellett, vagy fölött) rendelendő. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni.

Telefon-szám 34.

Szegedi Zoltán

vaskereskedése
Wesselényi M.-u., a postaépület mellett.
Szerszám, vasalás, építkezési és iparos vasanyagok. Konyha, háztartási és gazdasági eszközök.
(362.)

„Zöldfa vendéglő”

Kolozsvárt.
Vidéki kis gazdák találkozó helye.
Olcsó és tiszta szobák, olcsó s jó ételek s italok. Pontos kiszolgálás. Külön istálló és kocsiszin.
Tisztelettel
Manás József
(356.) vendéglős.

DROGUERIA.
BURGER FRIGYES
KOLOZSVÁR,
Főter.

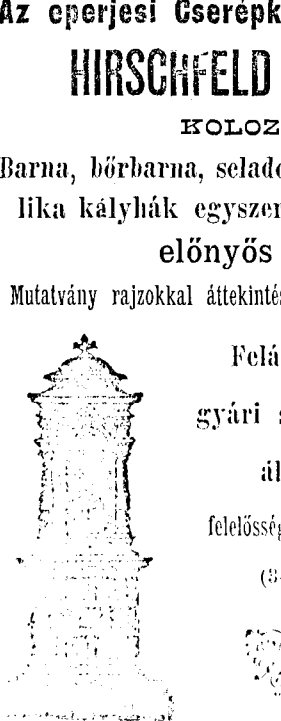
Gyógyárúk, kötszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, Mátzszerek, pipere-czikkek dús raktára.
(358.)

Saját gyártmányu hegedűk, gordonkák, gitárok, citerák, czimbalmok, fa- és réz fuvóhangszerek, valamint azok alkatrészeinek nagy választéku raktára; továbbá német és olasz húrokat

Braun Mihály
hangszergyáros (347.)
KOLOZSVÁR, Wesselényi Miklós-u. 18/a.
Mindennemű javítások pontosan és olcsón eszközöztetnek.
Vidéki megrendelések gyorsan teljesíttetnek. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

MAGYAR IPAR!!!
Az eperjesi Cserépkályhagyár fióktelepe
HIRSCHFELD KÁROLYNÁL
KOLOZSVÁRT.
Barna, bőrbarna, seladonzöld, Chamois és Majorika kályhák egyszerű és díszes kivitelben előnyös áron.
Mutatvány rajzokkal áttekintés végett készséggel szolgál.

Felállítás gyári szerelők által felelősség mellett.
(344.)

Vidéki gazdák figyelmébe!

„Orient szálloda”

kávéház és étterem
KOLOZSVÁRT, Nagy-utca.
A modern kor igényeinek megfelelően átalakított vendégszobák; naponként 85 krtól följebb.
Az ételek háziasak, olcsók, borai valódiak kiszolgálása olcsó és pontos. Szíves pártfogást kér: (352.)
a szállótulajdonos.

Csemege szállót,
nemesfaj sárga és zöld belü dinnyét,
veszek és eladok nagy mennyiségben.
Ajánlatok: (343.)

Szele Márton
fűszer és csemege kereskedésébe
Kolozsvárt.

BABÓS és TÁRSAI

vaskereskedése KOLOZSVÁRT
Belközép-u. 25. Telefon 351.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű vasárúkból u. m. Gazdasági eszközök Becher és Melichar féle Sack mintájú ekék, gép felszerelések, gépolaj gépszij stb.
(351.)

Van szerencsém a t. helyi és vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy építletta és deszka raktáramat Nagy-u. 30 sz. alá helyeztem át; azon igyekezem, hogy a t. vevő közönség eddigi szíves pártfogását továbbra is kiérdemljem szolid és pontos kiszolgálással.
(354.)
Zelig Samu.

Műlakatos-, Pénzszekrény- és Takaréktűzhely-gyár (348.)

Fekete Sándor
műlakatos
Kolozsvárt,
Széchenyi-tér 20.
Ajánlja e szakokban kiváló és czinos gyártmányait.
Árjegyzékkel készséggel szolgál.

A legjobb minőségű zsebkések ollók, beretvák, konyha-kések, valamint méhészeti és kerti eszközök nagy választékban kaphatók

KÚN MÁTYÁS
készművesnél
KOLOZSVÁRT,
Belmagyar-utca 2. sz.
Javitások és köszörűzések elvállaltatnak.
Nikkelező telep.
(350.)

„Angol királynő”
elsőrangú
SZÁLLODA
Kolozsvárt.
Tiszta és olcsó szobák, pontos és figyelmes kiszolgálás.
Valódi jó borok, italok.
Yonathoz omnibus közlekedés.
(346.) Mély tisztelettel
Sebesi Pál.

Őszi Albert
ékszerész és órász
nagy raktára
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 2.
Hol minden e szakba vágó javítás felvétetik.
(353.)

Biasini szálloda
Kolozsvárt.
Vidéki urak találkozó helye.
A legkényesebb izlésnek is megfelelően átalakított szobák, étterem s kávéház. — Jó és olcsó ételek s italok. — Figyelmes és pontos kiszolgálás.
Valkovics Samu
(349.) tulajdonos.

Ragados sertésbetegségek; sertésvész és sertésorbáncz
ellen legbiztosabb vedőszer az **Aconit és Arsenik** hom. 100 gramm 30 kr. 5 kilós küldeménynél ingyen csomagolás és portó mentes.
Használati utasítással együtt (380.) kapható:
PESEVITZ GUSZTÁV
gyógyszertárban
PANKOTÁN (Arad m.)

Bányáüzem 150 év óta. 11 elsőrendű kitüntetés!
Ujbányai Malomkőgyár Részvénytársaság.
UJBÁNYA (Bars-m.)
Posta-, távirat- és vasút- állomás.
Új! „Vulkán” malomkő! Ennél jobb malomkő nem létezik!
Ajánlja kitűnő hírnevű quarczdzús trachyt malomkőveit egy darabból (u. n. tót malomkővek) főleg tengeri-örlésre; továbbá saját gyártmányú francia módra készült fedél nélküli igen kemény, szívós és éles kőveit minden örlés célra. Igen látányos árak. Kedvező fizetés feltételek. Bizonyítványok elsőrendű malmoktól.
Kérjük a t. malomtulajdonos urakat, forduljanak teljes bizalommal az (376.)
Ujbányai malomkőgyár részvénytársasághoz Ujbánya.
Árjegyzék és kőmintákkal bérmentve és ingyen szolgálunk.

BENYOVIITS ISTVÁN
szijgyártó üzlete,
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi Miklós-utca 16. (Angol Királynő szállodával szemben)
Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

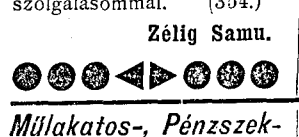
SZIJGYÁRTÓ ÜZLETEMBEN
bármilyen nemű e szakmához tartozó tárgyak dús választékban, szabott és jutányos ár mellett kaphatók.
Megrendeléseket magyar, német, francia, angol minta szerint, rajz vagy fénykép után elvállalok, a legkülönlegesebb kívánalmat kielégítőleg, helyben vagy vidéken, a legpontosabban kitűnő és tartós előállításban, olcsón teljesítek; ugyszintén javításokat is.
Kiváló tisztelettel
BENYOVIITS ISTVÁN
(355.) szijgyártó.
Vidéki megrendeléseket, ugyszintén javításokat gyorsan, pontosan és legjutányosabb áron teljesítek.

Első erdélyi ablakredőny-gyár
FRIEDMANN ADOLF
KOLOZSVÁRT.

A helyben (Nadas-utca 12. szám a.) létesített ablakredőny-gyárban mindennemű szövött redőny, jalousia és görfüggöny megrendelés szerint gyorsan és pontosan készül.
Megrendelések a tulajdonos lakásán Nagymalom-utca 1a. szám alatt (Bányai ház) levő irodában is eszközölhetők.
Minták és árjegyzék kívánatra bérmentve.
(381.)
Első erdélyi ablakredőny jalousia és faszövőgyár.

Szeszák Ferencz kocsigyártó Kolozsvárt.
Elvállal mindennemű új kocsik elkészítését, valamint kocsijavításokat vagy átalakításokat. (357.)

— Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzettséggel uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Egy gépész állást vagy nyári cséplést keres. Czime (336.) alatt a kiadóban.

— Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzettséggel uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Egy gépész állást vagy nyári cséplést keres. Czime (336.) alatt a kiadóban.

— Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzettséggel uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Egy gépész állást vagy nyári cséplést keres. Czime (336.) alatt a kiadóban.

— Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzettséggel uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Egy gépész állást vagy nyári cséplést keres. Czime (336.) alatt a kiadóban.

— Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzettséggel uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Egy gépész állást vagy nyári cséplést keres. Czime (336.) alatt a kiadóban.

— Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzettséggel uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Egy gépész állást vagy nyári cséplést keres. Czime (336.) alatt a kiadóban.

— Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzettséggel uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Egy gépész állást vagy nyári cséplést keres. Czime (336.) alatt a kiadóban.

— Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzettséggel uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Egy gépész állást vagy nyári cséplést keres. Czime (336.) alatt a kiadóban.

— Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzettséggel uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Egy gépész állást vagy nyári cséplést keres. Czime (336.) alatt a kiadóban.

— Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzettséggel uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.
— Egy gépész állást vagy nyári cséplést keres. Czime (336.) alatt a kiadóban.

A legjobb és legolcsóbb

FAKONSERVÁLO SZER

most és marad is a már 20 év óta kipróbált

Avenarius-féle szabadalmazott

CARBOLINEUM

Részletes leírások és utmutatások ingyen és bérmentve.

AVENARIUS R. Carbolineum-gyára Amstetten.

Iroda: Bécs, III./I. Hauptstrasse. (383.)

Folies Bergé Mulató
az „**UJVILÁG**“-ban.

A legjobb erők közreműködésével naponta varieté előadás szenzációs és családi műsorral.

Folyton új!

Folyton változatos!

Mullattató és látványos!

(365.)

HOTTER F. J. R. Szt.-József gyógyszerháza a sz. Józsefhez Bécs. XII/2., Schönbrunnerstrasse 182.

Hotter-féle Absorbínol

$\frac{1}{2}$ palack frt 6— $\frac{1}{2}$ palack frt 3.50.
Eltávolít mindennemű kinővést és zsíros testtapadékat, anélkül, hogy a szőrt tönkre tenné. Etősíti a metámadott és gyenge inakat, eltávolít és tönkretesz minden csomót az izmokon és megóv minden gyulladástól; különösen bevált epehajoknál, csülökdaganatoknál, patabütyköknél, vastag térdnél, csomónál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, ahol ilyenek fellépnek. A térdek remegését megszünteti s meggyógyítja a zuzódásokat.

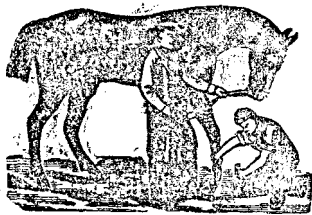
Hotter-féle Agril táppora

lovak és szarvasmarháknak,
1 csomag **80 kr.**
Kitűnő pótlék a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vese-, máj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.

Hotter-féle holttetemkenőcs

$\frac{1}{2}$ tégely 2 frt. $\frac{1}{2}$ tégely 1 frt. 20
Felülmulthatatlan holttetem eltávolítására régi hajoknál is.

HOTTER'S

állatgyógykészítményei

a jelenkor legkittűnbjéi, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerek által hatásukban el nem érettek. Raktárak a gyógyszerárakban és drogériákban.

Főraktár: **Dr. BUDAI EMIL** városi gyógyszerháza Budapesten, **Dr. Egger Leó** és **Egger J. Nádor** városi gyógyszerháza Budapesten, **VI. Váci-körút 17. és TÖKÖK JÓZSEF** városi gyógyszerháza Budapesten, **VI. Király-utca 12.** (324.)

Hotter-féle Training-Fluid

1 palack frt 1.20.

Az inakat és izmokat a magas öreg korig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedörzsölések után a legnagyobb fáradalmakra és vontatásra képesíti. A túleröltetés következményeinél, bémulás, szaggatás és merevedésnél meglepő sikerrel alkalmaztatik.

Hotter I. és II. sz. disznópora

1 kiló frt 1.20.

Legjobb étrendi szer a disznók étvágyának és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; kitűnően bevált orbáncznál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

Hotter-féle kólíka elleni szer

1 üveg 1 frt 50 kr.

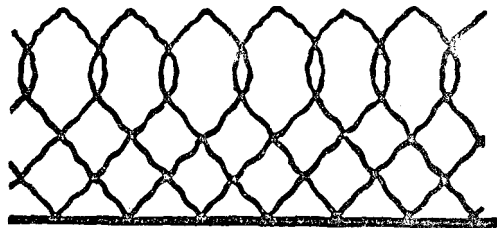
Lovaknál mindennemű kólíka és hügy felakadás, szarvasmarháknál pedig pufadság ellen alkalmazandó.

LÉBER GYULA

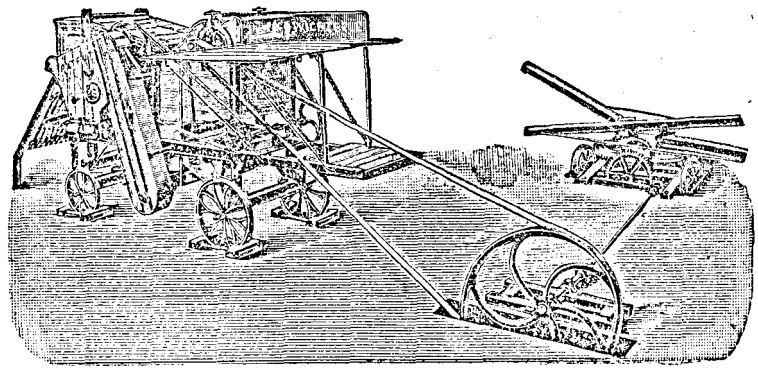
első erdélyi sodrony szövet-fonát és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Torda-utca 9. szám.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pince, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányórosták, szén, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és lóherrosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különbféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátrác), sodrony-láb-törők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (339.)

Munkához 2—3 ló vagy ökör elégséges. ☞ Gözseplők helyettesítője. ☞

Az utolsó években 34 első díjjal kitüntetve. ☞
Első prozniczi Gazdasági Gép- és Gözmotorgyár WICKTERLE F.

Magyarországi vezérképviselő **KÁLLAI LAJOS.**

[BUDAPEST, VI. ker., Gyár-utca 50. szám.]

(323. I.) ajánlja új találmányu dupla golyócsapágyu szabadalmazott

kettős tisztító

járgányos cséplőt, árpatoklyászoló és 3 zsákkifolyóval és legzélszerűbb lóherhüvelyezővel.

Tiszta cséplése, nagy munkaképessége felülmulthatatlan.

A jelenkor legkönnyebben járó cséplő készlete. Csépléshez fele igavonó erő sem szükséges, mint eddigi gépekhez.

Kisebb motorral is kitűnő sikerrel üzemben tartható.

Gépeink megtekinthetők nagyszalásu telepünkön VI., Gyár-utca 50. szám.

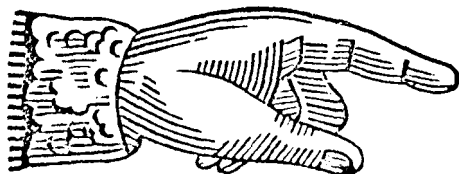
VIZMENTES PONYVÁK KAZAL, MOZDONY és CSÉPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatlan —
minőségben

REPCZEPONYVÁK,

Vitorla-vászon ponyvák,

KOCSI-PONYVÁK.

Alapítottatott 1830. — Cs. kir. szab. vízmentes szövetgyár. 46 Kitüntetés.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

BUDAPEST, V. ker. Thonet-udvar.

TELFS, (305) (Tirol.)

BÉCS I., Volksgartenstrasse 1.

Vízmentes Ponyvák

elismert kitűnő minőség — □ metr. 1 K. 60 fillér és följebb

Zsákok

Tarpaulin- varrással és varrás nélkül 75 fillér és följebb
Rovatkás- Sátrak, esőköpenyek öltönyök.
Kender- kendertönk, tüzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. Minden város jobb üzletében a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék határozottan Elsinger gyártmányt kérni.